

העונם
הקה

מא

זשוד!

הסיוט הנצחי
השם השתנה, הרם נשאר
(ראה — 30 ימים שזיעענו את היהדות)

העורך הראשי: מורי הכנרי ראש המערכת: שלום כהן

עורך הכתוב: מיכאל אלמו (מנכ"ל) הכתב הראשי: יהודה נבאי

השבועון המצוייר לאינפורמציה

חוב גליספון 8, תל אביב (ליד תיאטרון מאה"ס) ת.ד. 186, מל. (זמני) 66785 מען לפרטים: עלומסרס' משרד המערכת בירושלים רחוב דוד המלך (יוליאנו) פול משרד הפעדה

עורכי מוררים: מרצה גרובנר, רפאל חייט, אוסקר טאובר, טילים טיארי, צבי שש. ראש-מערכת, ירושלים: מ"מ ראש-מערכת, חיפה: דוד רובינר. סוסריחוץ: מונסי גייקובס, נבריאל גנון, יצחק המאירי, שמואל מירון. חו"ל: העולם הזה בע"מ, דפוס ישראל תל אביב

21.11.79

גימים טרופים אלה וכו' וכו', כשאנו צומרים שוב באחת מנקודות המפנה של ההיסטוריה שלנו, מה דרוש לנו? אומץ לב, ההעזה להגן על עצמנו. ה' נכונות להציל אחים נרדפים, להושיט יד לתפוצות.

כל זה נכון, כמובן. אבל כל זה לא מספיק. דרוש עוד משהו: חוש הומרי.

אין פירוש הדבר שהדבר מצחיק, רחוק מזה. אולם פירושו שעלינו לשמור על חוש המידה שלנו. אם כופים עלינו מאבק, יא-בק. אם חלשים אנחנו, ניאבק בדיעה שאנחנו חלשים. אולם לא נגדר אחרי היס' טריה. לא נשכר את עצמנו בשמועות מסמ' רותשערות, בהסתה סחרטריסן. ולא ניצור אוירה של סוף העולם.

השבוע מתייצב לפנינו דיידוש.

דיידוש הוא בעל שני פרצופים. האחד מוקף, השני ממושף. קף הוא גם כותב וגם מציייר. אין הוא בריה תוקפנית, אין הוא צוחק מזה שזר לתו נופל לתוך בור, או נדרס על ידי אוי. טי. גם לא כשהאוי פוליטי. הוא צוחק מהדברים הקטנים של החיים, היכולים לקרות גם לך, גם לשיכון.

חציו של דיידוש הוא דידי מנוסי, איש קבוצת גבע בן 25, שפוצץ את חיות הנגב. מפקד מחלקה מלמחאה.

החרונים זורמים לדידי מן השרוול, ואולי גם מבעד ל' שערות הזקן האדום. הוא כותב מהר, אך לפעמים נאלץ גם הוא לכתוב פעמיים.

כך קרה לו כשהתקיפו המצרים וכבשו את המשלט עליו פיקד דידי, שלוש שעות אחרי שהפרוגה נכנסה לחוקפה. כל כתביו נשארו על המשלט. הוא נאלץ לכתבם מחדש.

אבל, ההיסטוריה אינה מוסרת מה קרה למצרים עליו פיקד דידי, שלוש שעות אחרי הפסידו במלחמה. עד כה כתב שלושה ספרי שירים, שנים מהם בהוצאת איחוד הקבוצות והקייבוצים.

כל ענין הומוריסטי הוא, כמובן, מסוכן מאוד.

ידידיה (ידי) מנוסי המצרים הפסידו במלחמה

אין ויכוח על הומרי. חרוז גורם לאחד דלקת בריאפרגמה, מסריח בעיניו (או ב' אפ) של השני, יש הומור אנגלי, שהוא עדין ותמים, ויש הומור יהודי, שהוא תוקפני ואכזרי. יש הומור משוט, המגלגל את הרבים, ויש הומור המדגדג רק את המעטים בקצה האף.

בעיניו של העורך היא לבחור בין כל הסוגים האלה — בעיה קשה באמת כשטיב ה' הומור של העורך עצמו מופקפק בעיני רבים (אם כי לא בעיני עצמו).

הנה, למשל, שירו הראשון של ידידי ב' מקורו היה לו בית אחרון שונה לגמרי, כלחלן:

את רות הזמינו למטיבה — — — ודאי תרצו לשמוע: אם רות קצרה יבול'חיה? או יש שניה כמות? אם הנשים חרשו דיבה, כהרגלן מנוער?

— את רות הזמ'נו למטיבה — אני שאלה הייתי, בה, גם לא אדע ידע...

האם סיום זה טוב מן הסיים המופיע במקומו? בודאי יש לך דעה. גם לי יש. השאלה היא רק אם יש לשנינו אותה דעה.

מה עם העולם הבא? אינני מתכוון לי התחרות חברי מן הצופה. אינני מתכוון אלא למדור המופיע ב' העולם הזה.

הרעיון צץ באש' מת. אולי באשמת חברי, אם לא הס' לתל מעולם את אותה בדיחה איומה, הרודפת אחרינו זה שלוש שנים.

אומרים שהמדור טוב. אומרים גם שהוא איום. אומרים שהוא הומור אנגלי. אינני יודע. השאלה היא אם אתה נהנה ממנו. אם כן, מה בעצם הרע בדבר אם תיזכר אנגלי?

בהודמנות זו, עלי לשחרר את עצמי מ' חוב של כבוד. לפני חודש הופיע דבר-הטובע במחכנות חדשה. אינני יודע אם אנו נחשבים למתחרים או לא. אם כן, טוב הדבר בעיני התחרות מועילה תמיד. ברכה כנה לתברים החדשים.

לוי סלמן

מכתבים

הזה חזיר והעורך באיסוף המחאה נגד אכילת בשר חזיר שנתקיימה בבית הכנסת הגדול בתל אביב (העולם הזה 795) פרץ ויכוח על אכילת בשר חזיר. אני טענתי בפניי הם: אם אינכם רוצים לאכול חזיר, אל תאכלו, אבל תנו לאלה הרוצים בכך לעשות זאת. אך כשהוכחתי את האם אורי אבנרי, קמה מהומה ביני-הם. אחד הבהורים טען כי אבנרי כעני המטיף לתיי' ולתו' אני לעומת זאת, טענתי כי העולם הזה מילא תפקיד חשוב בנלוי השחיתות ואיני מאמין, כי דעתו של אותו כחור ישיבה מוצרפת, יוסף קורמן, תל אביב

הקייבוצ המפוגד איני יודע אם כעירוני, מותר לי לחוות דעה ב' קשר לפרשת עיניחורד (העולם הזה 794). ידיו הקייבוצ, נולו באוירה מורעלת של שנהא כל מה שאיננו שייך לחונם. אני יכול להבין את הרור הישן, אשר הביא אוירה זו מארץ נלונה.

אולם איני מבין את הצעירים. הם מיטב הנוער, אשר מהרבה בחינות, עולים על הנוער העירוני. אך יתנו להורים, להליך אותם שולל? אני בא אליכם בהצעה: ארננו ויכוח סומכי שאלינו יוסיעו כל בני הנוער של הקייבוצים הללו.

מאיר קפון, צה"ל

חרו"ח על עיניחורד חושף בצורה מעניינת את החרחשות הפילוס' בקייבוצ. יפה מצדכם, כי נתנתם בצורה אובייקטיבית לנבי המאווע' שהתרחשו. שלום פנ, ח'יפה

רשימתכם הצמיחה באובייקטיביות מוחלטת, אך לא היתה כל הצדקה באובייקטיביות זו. מסידי עיניחורד, שברחו לפני 30 שנה מ'ארץ הצדק', ארץ ה'שחיון והחרות', סבעי הוא, שלא ירצו לחנך את בניהם ברוח זו, כי אם ברוח יהודית-הם לא ישליכו לעולם, עם חינוך בניהם לאותו משטר שהם עצמם ברתו ממנו. רק חינוך כזה, הממשיך את כל המשטרים והאחרים, יכול להביא לדי המקרה אשר קרה כמזע, בו סולק מהמשק נער, שהששים את מורו ומתכוו' (הכונה למרדכי ארון) כמרנל וכונר, יש להפליח שחינוך כזה עדין לא הביא את בני הנוער, להשליח מכתבים למשטרה, בדרישה להוציא את הוריהם להורג. ישלאל רביש, תל אביב

פרטים פרטיים מדי?

נדהמתי מתוכן המאמר על חנה מירון ואורנה פורת (העולם הזה 793). כבודה של אורנה במקר' מו מונה, אולם איני סבורה שעל ידי השמעת שמה של שחקנית שניה, אתם מאזיירים את שמה של האשונה. אציון תערה אחת, לא עדינה, אשר כתבתם: 'חתייה הפרטיים בצבא היו עליונים ולי עיתים קצת יותר מדי'. צוקנות זו של הכותב, אינן במקומה.

מארה אבישיל, ירושלים

כל הפרטים, כולל האישיים, של השחקניות, נמסרו על ידיהן. לדעתי לא קימת על בימות הארץ, 'פרמידונה', כפי שהיא קימת בכמה ארצות. יש מקום לקבוצת שחקנים מוכשרים בכל תיאטרון, לאו דוקא כוכב אחד. לדעתי אין לחנה מירון מה לקנא ביריבתיה הקוברה שאורנה הצליחה טעם, אינה משנה את העובדה כי חנה מירון היא חביבת הקהל מאז ומתמיד ומהחיה כוח משיכה לתיאטרון האמרי. עליונות חיוניתה, יעמדו לה תמיד.

נדהמ לי שלא זו הדרך למסור לקהל הרחב, מהמרחש מאחורי הקלעים. אחורי הקלעים של תיאטרון, הם בדיוק כמו חיי משפחה ואסור לשכן להתערב בעניינים כאלה, אפילו בכונה להשלים שלום בית.

קשה לי להאמין כי לחנה היתה כונה לשחק ב' תפקיד ז'אן ד'ארק. היא כשהקנית אופי קומית יודעת, בוראי, יפה. איוח תפקידים עליה לשחק. האם יש מקום לדבר על התחרות ביניהן, בזמן שהן כל כך מנוגדות?

ברוקה לבי, תל אביב

לחנה מירון היתה כונה רצינית לשחק בתפקיד זה. היא אינה רואה עצמה שחקנית אופי קומית.

תלמיד וקודנע

תתענינו בודאי בשמוע כי תלמידי הנימנסוף שלנו, בקשו להמין את אורי אבנרי להוצאה, אולם הנהלת בית הספר אסרה עליהם את הדבר. הסיבה: לפני כמעט שנתיים כתב העולם הזה רשימה, בה נילח כי חלק מאתנו רניל להסתלק ביום ז' מן השעורים, לראות סרט בקולנוע תמר. תלמיד בייס תיכון למסתר, תל אביב

אשריכם כי הולכים אתם בקו של אובייקטיביות, ונתונים מקום לכל דעה ודעה. אולם, איני רואה שום הצדקה, לתת פרסום למכתב אשר מספקני אם כותבו חשב על תוכנו, ערות לכך: מכתב ה' קוראים הוותיקים מסבורסקי ויונגר, תל אביב (העו' לפ' חזק 794).

כוד מעיזים צעירים אלה לבוא בהצעה אוילית: להתאים את העתון לצרכי קריאה בשעת שעורי ספרות ופילוסופיה. ראו עד היכן הגענו, נושאים אלה, הפכו משעממים כשכיל הנוער. ושוכ אינך יודע, אם מחר לא יציעו להתאים את העתון, לקרי' אה בשעורי תניי'.

יחיאל אמיתי, ירושלים

קודק כרך דך

רשימתכם על הריקטפורד (העולם הזה 795) הפליאה אותי מאד. אינני יכול להסכים לתוכן דברי כותב המאמר, המורב כי המשטר הדימוי קרטי מסיל ככלים וסינים וינינו מאפשר ביצוע יעילי כמובן, שאנשים למתי יעילים ובלתי מוכש' רים כנון אלה, שאהם איננה אותם בתואר, 'דכחי' רים היפים', אינם מסוגלים לבצע תוכניות יעילות, בדרכים דימוקרטיות וחוקיות. אלה יודענו למשטר שרירותי כדי להשיג את מאוייהם. שמתי כי התיקטפורד היתה רק כדרך. אני מציע את יומיה, כדרך — החוצה...

התפלאתי לקרוא על הקולקטיביזציה המוצעת למדינת המסכנה שלנו. מי הוא אותו קולק, אשר נם את שמו לא שמעתי עד היום? מי גילה את הגאון הזה, ואיוו זכות מוסרית יש לו לתפוס איזוה שהוא חלק נכבד במדינה?

גדעון רוקה, תל אביב

כפרמוני, שהצומחם במקצת בהערכת הדברים.

היתה זו ודאי תוכנית כלכלית קצת חמורה. אינני מאמין שמסא"י תיכננה דיקטטורה.

יוסף גולדברג, פתח תקוה

אין שמץ של ספק בנכונות הידיעה שפור' סמה בהעולם הזה, לא הוכחשה על ידי ה' נוגנים דובר.

מגישה באכבי

ברצוני לברך אותכם, על ההתקדמות הרבה שחלה בשבועונכם הנכבד, לקראת מסירת דברים ברוקים ואמיתיים. אמת נכון דוא, כי שמי דאבון דפני ואני קצין עתונות במשרד החוץ, לאחר זמן רב זו הפעם הראשונה שקראתי בעתונכם ידיעה, בלי אחוז כח רב של דיוק. (העולם הזה 794).

ראובן דפני, קצין עתונות, שרד החוץ

העולם הזה מודה לקורא דפני על ברכותיה, מוכן לשוב ולהתכתב עם קצין העתונות (החדש) של משרד החוץ אחרי האחד במרץ.

זכר חללים

התפלאתי ששבועונכם, אשר תקף את העתונים היומיים על שאינם מעלים את זכר החללים, לא מצא לנחוח לציון את יום השנה לנספלות ל"ה חללי נוש עציון. אני מציע שתקטנו את זה על ידי חרישה, שערך יום העצמאות תוקם יד לזכר נוש עציון. במקום יציאת השיירות אליה, כדי לא ימחה זכר לוחמי הנוש, שנפלו על הגנת ירושלים.

עקיבא מאיר, חיפה

העתונאי שרצה להשתדך

מה היתה התוצאה? האם יוחנן לביא הצליח להשתדך או לא (העולם הזה 795)? עד כמה שהבנ' תי, הדבר היחיד שהפריע לו, זהה, שלפלא הצליח הוצעו לו, לא היה כסף. כנראה שלא הצליח לעשות את ההיום הרדוש על השדוכים.

זאב נובקי, טבריה

אינני יודעת מדוע בדרתם בטון כל כך ציוני על נשואים כדרך שדוכים אני עצמי נשאתי באמצעות שדוך. חית עם בעלי שלוש שנים, יש לנו ילד, ואנו מאושרים מאד. ידוע לי על חברותי שזאתה, כביכול, מתוך אהבה וכמה מזה, — אינני מקנאה בנורל. אני ממליצה לפני כל בחורה צעירה, ש' תפנה לשדוך ולא תמסוק באבדה. זה הרבה יותר בטוח וגורם פחות צרות. זאת לדעתי מנסיון.

אלמונית, צפת

אולי אפשר לקבל את כתובתה של אותה בחורה יפה, מורה, בלונדינית, בנורת אוניברסיטה, עשיר רה, אשר סופרסכים ויחנן לביא ברוב נדיבותו סרב להינשא לך? אני מוכן להתנדב.

שלמה הררי, חיפה

העולם הזה, מתוך הגינות מסחרית, אינו מוכן להתחרות עם השדוכים המקצועיים.

שוחנון לבוא לא יספר מעשיות. אחרי פרסום תמונתו בעתון, קשה לי להאמין, שהוא דחה את הבחורות. תריבה יותר מתקבל על דעתי, שהן דחו אותו.

יהודית סבירי, כפר סבא

אינני מבין מדוע הייתם צריכים להתייעץ עם מומחה לעניני מין דיד אברתם ממנו, בקשר לבקיעת השדוכים. האם עניני המין אצל הבחורות המשוכחות שונים מאלת המפובלים אצל אחרות? חיים ברזלי, נתניה

גם העולם הזה לא היה בטוח, דעה להתייעץ עם מומחה.

המשך האשה בהמשכים

בקשה לי אליכם, המסיקו למחוז את הקוראים עם 'האשף בהמשכים' (העולם הזה 792, 793, 794). התערבתי על סוף ב' ל', והסוף עדיין לא בא. אינני יכול לחכות יותר, זה פשוט עובר כל נבול.

יוחנן גולדלין, תל אביב

בעוד ארבעה ימים מתחיים לכן, בקשה לי אליכם: תנו לי את כתובתה של האשה בהמשכים, ברצון אבקר אותה, אצלם אותה, ואשלח אותה עם סילונית תלת-שכבת למערכת העולם הבא. אם לא, תרי בודאי אורקק לכתובתה. בעוד מאה ועשרים שנה.

אליהו שטייר, גבעת עליה

הקורא שטייר מתבקש לפנות כעבור מאה ותשע עשרה שנה, להעולם הזה שישמח לפרק לו את הכתובת.

ספורט מופעיה

כמורו המפורס (העולם הזה 784) כתבתם על כבוצת הכדורסל המורסמת הארלט נלוי סרוסס. השם הנכון הוא: ארלט נלוי סרוסס.

עמירם חרלם, ברקלי, קליפורניה

צדק הקורא חולפ, טעות העולם הזה חז' זרת.

מה הסיבה?

בקשר לרשימתכם, 'שיטור השירור' (העולם הזה 793) אינני יודע, אם היטיבו לעשות אנשי היעקל שפטרור אנשים. על כל פנים מצב אשורד מחריד, בין אם זה כנצל האנשים או מסכות אחרות אשר אינו ידועות לי. מדוע אינכם מבקרים את תכניות הדיון, באוסן ממדי, כשם שאהם נוהגים לעשות לבני פרטים, הצנות ומוסיקה. ואם זה פחות חשוב?

נחמן שניר, חיפה

זוכרים בדיוק מה, ושאיננו, בעצם, חשבו, עכשיו המשך לקראת בנשימה עצורה. (המשך יבוא)

המילון בהמשכים פורנוגרפיה, נ — ספר או עתון הנפוץ יותר מן ה' ספר או העתון שלי. צפור, נ — ראה נפש. נפש, נ — ראה צפור.

מדיניות המירב הבא הגיע לדואר תל אביב על כתובתו של משה סנה. סלח לי על אשר הדוד יוסף, עשיתי לך.

הספור בהמשכים ע קרה משהו, שאיננו

העולם הזה 796

ימינו שיצאו אל

30

היהדות

מעטות בהיסטוריה הארוכה של העם היהודי הם החרושים שהיתה להם השפעה כה מכרעת על קיומו של העם ועתידו כעם הימים האחרונים.

ימים דומים לאלה עברו על העם העברי ועל הפורה היהודית בימי מלחמת טיטוס, בימי מסע הצלבנים, בימי הקונגרס הציוני הראשון. המאורע האחרון שאפשר היה להשתחו לחודש זה, קרה לפני 20 שנה בדיוק, עת הגיע לשלטון בגרמניה הדימגוג המטורף-למצה, שהכריז על השמדת העם היהודי כעל מטרה עליונה של שליחותו. כתוצאה ממאורע זה הושמד שלישי הפורה היהודית והונחתה עליה מכה שלא תחלים ממנה לעולם.

הכרזת המלחמה של המחנה הקומוניסטי העולמי על הרעיון הציוני היא עובדה היסטורית, אשר איש אינו יכול ברגע זה אף לתפוס חלק קטן ממשמעותה. היא תחולל שינוי מהפכני בחייו של כל יהודי החי ברגע זה. היא תתן כיוון חדש להיסטוריה היהודית. השפעתה תורגש משך דורות רבים.

ביום של רגשות סוערים, הסתה הדדית והיסטריה משתוללת, רואה העולם הזה כחובתו להפעיל את האיזול הקר של ההגיון. בעמודים הבאים הוא יעשה נסיון יחיד במינו: לנתח נתוח ראשון את מכול הבעיות האינסופיות כמעט הנובעות מן המקנה הגדול, להגיש לקוראיו לא סתרונות מן המוכן, אלא את כל-העבודה האובייקטיביים הדרושים להם כדי לחצוב לעצמם דרך עצמאית בסלע הנוקשה.

הניתוח דלהלן הוכן על ידי כל חברי מערכת העולם הזה במשותף, תוך דיון וחילופי דעות מתמידים, תוך מחקר מקיף של הרקע ההיסטורי והעובדתי. הוא מהווה את פרי שיקולה הבלתי-משוחד של אחת הקבוצות המעטות בארץ שהן בלתי-חלויות לחלוטין במחשבתן, אינן כפופות בשיקוליהן לאינטרסים התכסיסיים של מפלגה או כת רעיונית.

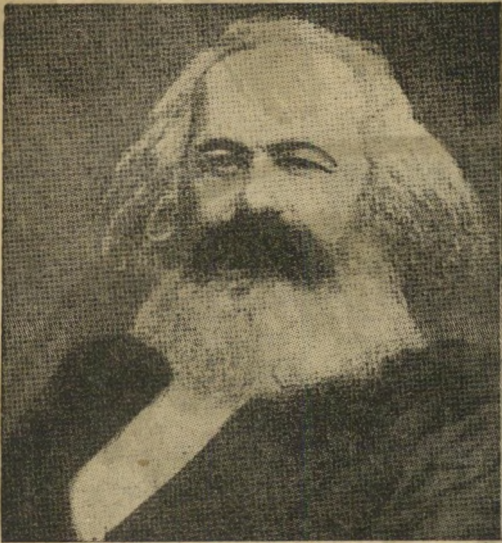

- ואלה השאלות אשר אתה חייב לשאלן את עצמך:
- האם התנוון הקומוניזם?
- התנצח האנטישמיות בעולם?
- היו שמד העם היהודי?
- מי יירש את מפ"ם?
- ההפכה מק"י לאויבת?
- כיצד תתגונן ישראל?

חוזר אליהם ברגע שהתרגשותך הראשונה תשכך. אולם גם אם תעבור עתה על העמודים, אל תסתפק בקריאה חד-פעמית. הדפים האלה נועדו לעורר ולכוון מחשבתך צלולה. קרא אותם שנית כעבור יום-יומיים אם אין אתה מסוגל להתיחס ברגע זה אל הבעיות האלה בקור-הרוח ובצלילות-הדעת הדרושים כדי שתתן לעצמך תשובה מסוכחת על בעיות-הבעיות של עמך בחיך, אל תקרא את העמודים הכאים. הנח אותם הצידה

האם התנוון הקומוניזם?

היהודי מארכס בראשית התנועה
האם טעה הוא?

היהודי טרוצקי במחמת-האזרחים
האם בנד טסאלין?

היהודי פיארדה בבית-הסוהר
האם זו תקופת-ביניים?

הדיקטטורה הפרולטרית. גם הקומוניסטים עצמם אינם רואים בה הגשמת הקומוניזם. אלא אך שלב ביניים בדרך אליו.

השיטה הסטאלינית סתה מן הקומוניזם ההלכתי, ברצון או בהכרח מסיבות אובייקטיביות, בכמה שטחים. שליטי ברית המועצות כיום אינם היצרנים, הפרולטריון לפי הגדרת מארכס. השליטים למעשה הם חברי מנגנון פקדוני, סכני ומפלגתי, המניע את המכונה העצימה של המשק והמדינה הסובייטית. מנגנון זה הפך למעמד, המקיים רמת חיים גבוהה מזו של הפועל, שליט על אמצעי הייצור, אם כי הבעלות הפורמלית עליהם היא בידו הכריזמטי.

שיטי ברית-המועצות התכחזו להמית את הלאומנות הקיצונית, על ידי הזרקה מנות זעירות של תרבות לאומית. הם קיוו שהעממים השונים יסתפקו בזה. אולם מאז ערב מלחמת העולם השנייה, התחיל תהליך של התגברות היצרנים הלאומיים, אשר השלטונות נכנעו לו מרצון או מאונס. היו מקרים בהם הוקרבו נאמני הקומוניזם הבינלאומי, כדי להעלות לשלטון קומוניסטים אחרים. המקובלים יותר על אוכלוסיה מקומית זו או אחרת. (לאחרונה: אנה פאוקר ברוסיה; רודולף סלאנסקי בציכוסלובקיה).

שליטי ברית-המועצות דיכאו, כאמצעי לביצוע מדיניות זו או אחרת, את חופש הפרס, שהיה אחת המטרות העיקריות של הקומוניזם. המדינה הקומוניסטית לא הראתה כל נטייה להיעלם בתורה מעצמה, כפי שציפה מארכס. להיפך, המדינה התחזקה משנה לשנה, צימצמה יותר ויותר את זכויות הפרס. המשטרה ובתי-הסוהר לא נעלמו, אלא הפכו חלק בלתי נפרד של המשטר.

התורה הקומוניסטית, בהגשמתה ב- ברית-המועצות, היא גמישה ומשתנה לפי הצרכים. בהתאם למצב החיצוני.

בתקופת מלחמת העולם השנייה, למשל, התברר כי הסיסמה: "הצילו את הקומוניזם", איננה מסוג הסיסמאות שאורחים רגילים מוכנים למות למען בשוה-הקרב. שוב הוכנס לשימוש יומיומי בעתונות, בספרות, בתיאטרון, בקולנוע, ובמוסיקה המושג של אומה רוסית. התעמולה הסובייטית הרשמית פארה ורוממה גיבורים היסטוריים של רוסיה הטרנס-קומוניסטית, מהם ריאקציונרים מובהקים, מוכאי המונים ורוצחי איכרים, כגון: איבן האיום, חמלניצקי, צורר-היהודים, ורבים אחרים.

המושג קוסמופוליטי, אדם הרואה עצמו אזרח העולם, אינו מכיר במחיצות בין עם לעם, היה בעבר שיא הכבוד של האדם הקומוניסטי. קארל מארכס, היהודי הגרמני שחי בלונדון וחלם על אחזה אנושית, היה קוסמופוליט בה"א היוצעה. אולם במילון הסובייטי הפך הכינוי לשם-גנאי חמור, נרדף למרגל, חבלן, רוצח.

הגמישות המוחלטת של הקומוניזם איננה מאפשרת ניתוח אובייקטיבי של סמיות המשטר מן ההלכה המשמשת נר להגדלו.

הקומוניזם דוגל בסיסמה, המטרה מקדשת את האמצעים. מצדק בהחלט ויתור זמני גם על עקרונות קדושים, כדי להשיג את המטרה המקוהה עצמה. אין כמעט אפשרות להבדיל בין "סטיה טכסית" זו לבין ויתור מוחלט על הרעיון העקרוני, אשר למענו חוללה המהפכה הקומוניסטית עצמה.

אכיפת-העקריות על דרך הנחיה היא מושג "תקופת-הביניים", השלב המבדיל בין תפיסת השלטון בידי המסלגה הקומוניסטית ועד להקמת משטר קומוניסטי אמיתי. אפשר להצדיק את כל סטיות הקומוניזם — עריצות המדינה, ביטול חופש הפרס, החיאת הלאומנות, הבדלי רמת-המחיה, ניצול מופרז של הפועל — בטענה כי אין זה אלא אמצעי הכרחי להעלת בסיס הקומוניזם העומד מול העולם הקאפיטליסטי הנומם להשמדו.

פוסלי המשטר הסובייטי מצביעים, לעומת זאת, על אורכה של "תקופת הביניים", על העובדה שההתפתחות אינה לקראת הגשמת העקרונות הקומוניסטיים של מארכס, אלא דוקא בכיוון ההפוך.

אדם ישר, הבודק כיום את ההבדל בין החזון הקומוניסטי הגדול, משחרר-האדם וישר בריהמחיצות-הגזעיות, ובין המציאות הקומוניסטית בעולם, יכול להפיק אחת משרוש המסי קנות הבאות:

התורה היתה מוטעית. המסקנות אשר מארכס ואנגלס הסיקו אותן מהנחותיהם, היו פסולות מבחינה מדעית ומעשית.

ברית-המועצות סתה זמנית מעקרונות קומוניסטיים מסויימים, כתוצאה מן ההתמודדות העולמית עם המשטר הרכושני, תחזור ותקיים את התורה ככתבה עם נצחונה הסופי של המהפכה הקומוניסטית בכל רחבי העולם.

ברית המועצות ויתרה לחלוטין על החזון הקומוניסטי. טסאלין מוליך שולל את העולם כולו, היסל את הקומוניזם שנשחזר נכון כשלעצמו, מתכוון להקים בעזרת החייל הסובייטי קיסרות עולמית חדשה, לאומנית ונצלנית, שתעמיד בצל את כל הקיסריות אשר הקומוניזם יצא להשמדן. זו היתה דעתו של ליאון טרוצקי, וזו כיום דעתם של המרשל טיטו והוגי-הדעות שלו, משה פיארדה.

מרבית המחנה החיצוני בארץ רגל כמשך שני דורות ברעיון המארכסיות. חלקו ראה כברית המועצות את התגשמותו האיריאולית של רעיון זה.

הכרה זו גברה עם מלחמת-הגבורה של ברית המועצות בנאצים, שגרמה לגל הערצה בעולם כולו, ביחוד בתנועת הפועלים בארץ. הסיבות העיקריות שמשכו את הנוער העברי והציבור החיצוני לתורה זו היו:

הקומוניזם הטיף לביטול קיומה של המדינה, לשבירת המחיצות בין עם לעם, בין גזע לגזע. הקומוניזם הודה עם המנוצל, ניסה לפתור את בעיותיו. הקומוניזם הבטיח ליהדות מלחמת-חורמה באנטישמיות.

ראה בה בטוי קיצוני של הלאומנות, הנומדת כסתירה מוחלטת לרעיונותיו. במשך השנים נטשו רבים אמונות אלה, היו אשר נטו לקבל את הרעיון כשלעצמו, לא הסכימו לדרך הגשמתו כברית-המועצות ובמדינות הגרורות. תהליך זה קרה בעולם כולו, ניתק מן המדינות הקומוניסטיות את יוגוסלביה ומנ היגה המרשל טיטו, אשר אין להסיל ספק במהימנותו הקומוניסטית העקרונית.

אולם חלקו הגדול של העולם, ובתוכו העולם הסוציאליסטי, לא היה נכון עוד להכיר בקומוניזם כפתרון בעיות החברה.

דרישת היסוד של ההלכה הקומוניסטית, מיסודם של קארל מארכס ופרודירך אנגלס, היתה: חלוקה שווה של הרכוש, ביטול הרכוש הפרטי.

מרכס ואנגלס ראו בהיסטוריה הכלכלית של העולם שלוש תקופות יסוד:

החברה הפרימיטיבית, שהתקיימה על אשר הצליחה להשיג בעשר אצבעות הדי, וכתוצאה ממלחמתה כבעלי החיים. משטר העבדות, בו פירנס חלק עצום של האוכלוסיה מיצוט זעיר.

הרכושנות שלאחר המהפכה התעשייתית, שהגבירה את הייצור פי כמה.

תולדות האדם הם תהליך טבעי של הגדלת ייצור המצרכים הדרושים למחיתו.

כל תקופה יצרה מעמדות מנצלים ומנוצלים, לא אפשרה חלוקה שווה של העושר האנושי. בימי הביניים: בעלי הקרקעות הפיאודלים; במשטר הרכושני: הבורגנים שחלו שו על אמצעי הייצור. בשום תקופה לא היתה המדינה אלא מכשיר בידי המעמד הנצול לזכו המנוצל.

במשטר הקפיטליסטי הגיע הייצור לכמות המספקת לצרכי האנושות, אולם התוצרת לא הגיעה לידי הפועל הייצור, שנאלץ לקיים רמת-מחיה נמוכה, לא יכול לרכוש את אשר ייצר כמו ידיו.

תורתם של מארכס ואנגלס התימדה לפי תוח כפני הפועלים המנוצלים את דרך-החמד לשכירת משטר הניצול, להקמת משטר חדש, אשר בו כה ניצול יהיה בתי-אפשרי.

הדרך: הפועלים המנוצלים ישלטו על אמצעי הייצור. דיקטטורה של מעמד הפועלים תשתלט במדינה משך שלב-ביניים, תחל את שרידי הניצול ותדאג לחלוקה צודקת של התוצרת.

מעמדות הביניים ימוגרו, תושבי כל מדינה יהפכו יצרנים ובעלי אמצעי-הייצור כאחד.

המדינה, שלא היתה אלא אמצעי זכויו של המעמד הנצול, תיעלם בהדרגה כליל, שוב לא יהיה צורך במשטרה ובבתי-סוהר.

המלחמה, שלא היתה אלא מאבק בין מעמדות נצלניים על שווקים וחמרי-גלם, תיעלם כליל.

הלאומנות, שלא היתה אלא אשליה בורגנית להונאת המוניים, תיעלם, יחד עם כל המחיצות בין גזע לגזע ועם לעם. במקומם תבוא האהחה הבינלאומית של מעמד הפועלים בעולם כולו, שאין לו אומה ומולדת.

בשניצחה המסלגה הכולשביקית כרום-יה, הכניסה המציאות החדשה שינויים רבים במהלך המחשבה הקומוניסטית.

ולאוימר איליין ג'ין וליאון טרוצקי לא ראו ברוסיה אלא קיש קפיצה בדרך למהפכה העולמית. העובדה כי המהפכה העולמית ניצחה לראשונה ברוסיה היתה כמעט מקרית בעיניהם, הם הרגישו את עצמם כקומוניסטים ביני לאומיים, לא כרוסים לאומיים.

אולם משהתמהמה המהפכה העולמית, השתלש כברית המועצות יוסף טסאלין, ששם את הדגש על עצם קיומה של המדינה החדשה, הוא ראה בה לא רק מורה-דרך למפלגות הקומוניסטיות בעולם כולו, אלא גם בעלת הגמוניה מכרעת בתנועה הבינלאומית.

רוסיה לא היתה עוד חלק מן המהפכה, אלא מנהיגתה. המהפכה שוב לא היתה רק מטרת המדיניות הסובייטית, אלא גם מכשיר בידיה.

התקופה שלאחר מהפכת 1917 מכונה כפי ההלכה הקומוניסטית: תקופת-המעבר של

התנצח האנטישמיות בעולם?

Das Stürmer
 Jüdischer Mordplan
 Die Juden sind unser Unglück

היהודי נשרף ע"י האינקוויזיציה, שותה דם ילדים נוצרים, זומם להשמיד את העולם הגיון או שנאה עיוורת?

המתבוללים היהודים גרמנים הכריזו: אנו יהודים לפי דתנו, גרמנים לפי לאומיותנו. אנו גרמנים בני דת משה.

אבל ההתבוללות קבדה מכת מוות כאשר, בארץ בה נולדה, קמה אנטישמיות מסוג חדש: תורת הגזע.

אמרה תורת הגזע, והנחותיה לא התבססו כלל על המדע: היהודים אינם אומה, הם גזע. גזעם הוא נחות, והוא עלול לסמא את הגזעים האריים. אסור, איפוא, להניח ליהודים לחלל את קדושת הגזע.

יחס האבות של כל תושב בגרמניה נבדק, אם נמצא שורש בו דם יהודי, אפילו קצת מן הגזע — הוכלל בקהילה היהודית, והושמד, בעת מלחמת העולם, במשרפות ברבריות, כי ההתבוללות לא תוכל להציל את היהודי.

פתרון אחר ל"בעיה היהודית" היה הציוני ננו: ריכוזם של היהודים בשטחיהם העתיקה. תקומת היהודים כעם באה עם יסוד מדינת ישראל, אבל האנטישמיות לא נעלמה.

עתה נוספה חזיונה חדשה כשרשרת: המדינה האחת בעולם, בה היתה האנטישמיות אסורה על פי החוק, ברית המועצות, החליטה, כפי הנראה, כי היהודים מהווים גייס חמושי מסוכן. הסיבה:

במדינה קומוניסטית-לאומית — היהודים נחשבים קוסמופוליטיים.

היהודי עשה דרך ארוכה: מלאומיות לקוסמופוליטיות, בחזרה ללאומיות ואחר שוב לקוסמופוליטיות. היהודי ניסה למצוא חן בכל הדרכים אך העולם ראה בו תמיד גורם זר ומסוכן.

האנטישמיות היא שנאה הטבועה עמוק בלב כמעט כל עמי העולם. שליטים רבים ומדיי נאים אין מספר השתמשו בה להשגת מטרות פוליטיות. המטרות לא תמיד הצליחו, אבל האמצעי — שנאת היהודים, תמיד נתקבל על דעת העם.

בימי הביניים גבר יחודו של היהודי. כידורו משאר האוכלוסיה אינך אותו ליהפך מסוגר, מאוחד ובעל חוש של אחריות הדדית, ויחד עם זה — לקשור קשרים עם קהילות של יהודים בארצות אחרות. התוצאה: היהודים, שהיו כמעט בכל מקום, לא יכלו להקרא "עם", הפכו לאומה בינלאומית שכמוה לא היתה.

הגיוני הפך קוסמופוליטי באירופה שצעדה לקראת לאומיות. כאשר, במחצית השניה של ימי הביניים, החלו מדינות קטנות, פרטים ואזורים מתאחדים תחת שלטון של מלך אחד, כאשר החלה משמט כלב תושבי המדינות החדשות הפאחדות רוח "לאומית", הם ראו ביהודי היושב בקרבתם גורם זר בעל קשרים בינלאומיים.

הוא נורש סאנטיה, צרפת וספרד. רבושו תחרם. היהודי הנידח חפש מקלט בכל רחבי העולם. התפזר שכלאו היהודים בפולין הביא עליהם אסון גדול בימי מדי קוואקים בראשותו של בוגדאן חמליניצקי. היהודי היה סוכני של השליט הפולני השנוא, וחמליניצקי ראה בו זרוע של המדכא.

במקומות אחרים הצליחו יהודים, בגלל היותם מפורזים בארצות שונות, להקים מפעלים בנקאים בינלאומיים, כמו משפחת רוטשילד. התוצאה: היהודים ייצגו, בעיני ההמונים העניים — את אלילי הכספים המנצלים.

מאוחר יותר, בגלל האמונה כי הקומוניזם — שמיסדו קארל מרקס היה יהודי קוסמופוליטי, לכל הדעות ליבא לעולם את ביטול הלאומים וישליט קוסמופוליטיות שתחסל את האנטישמיות, הצטרפו יהודים רבים למחנה הקומוניסטי. התוצאה היתה: היהודים נחשבו, בעיני האנטי-מארכסיסטים, הלאומנים למיניהם, חסידי הדת, למהפכנים מסוכנים.

בינתיים התרחשו בגרמניה, התפתחו-יות בהיסטוריה של האנטישמיות: קמה תנועה יהודית שמטרתה דחם את "הבעיה היהודית". תנועה זו שמחוללה היו יהודים, נקראה: התבוללות.

ראה שער האנטישמיות קיימת בעולם לפחות מאז החליט אחד ממלכי מצרים העתיקה לכא את המעוט היהודי שהי בארצו, "פן ירבה, והיה כי תקראנה מדחמה, ונסוף גם הוא על שונאינו, ונלחם בנו!"

מימי פרעה התפשטה האנטישמיות בעולם כולו, התגלתה במקומות שונים בצורות שונות, והיא נמצאת בסיומן של עליה מתמדת, עם הפוגות זמניות בלבד.

התגלויות אנטישמיות שונות: סלידה סוביית מפני היהודי וניווו בחברה; פגמים מקצועות מסוימים בפניו; א הערפם קשים מיוחדים על דרשו המקצועית; גוילת רכישו; גירושן פמטרות בהן ישב, לעתים, מאות בשנים; עריכת טבח המוני; סו, סחורה מתוכנת וטוטאלית של ישובים יהודים בני מיליוני תושב.

קשה להסביר בדרך ההגיון את האנטישמיות, מפני שאינה מושתתת על הגיון.

הגורמים הסדיים לאנטישמיות היו שונים: דתיים, פסיכולוגיים, לאומיים מדיניים וכלכליים, והיו לה אמתלאות שונות, שקרים וסילוסים: היהודים שותים דם ילדים נוצרים; היהודים זוממים ליהד ממשלת-עולם ולהשתלט על התבל; היהודים מפזיזים מולות; השחיטה היהודית היא אכזרית וסאדיסטית; ליהודים רמה מוסרית נמוכה, לפי חוקי התלמוד; היהודים הם בני גזע נחות.

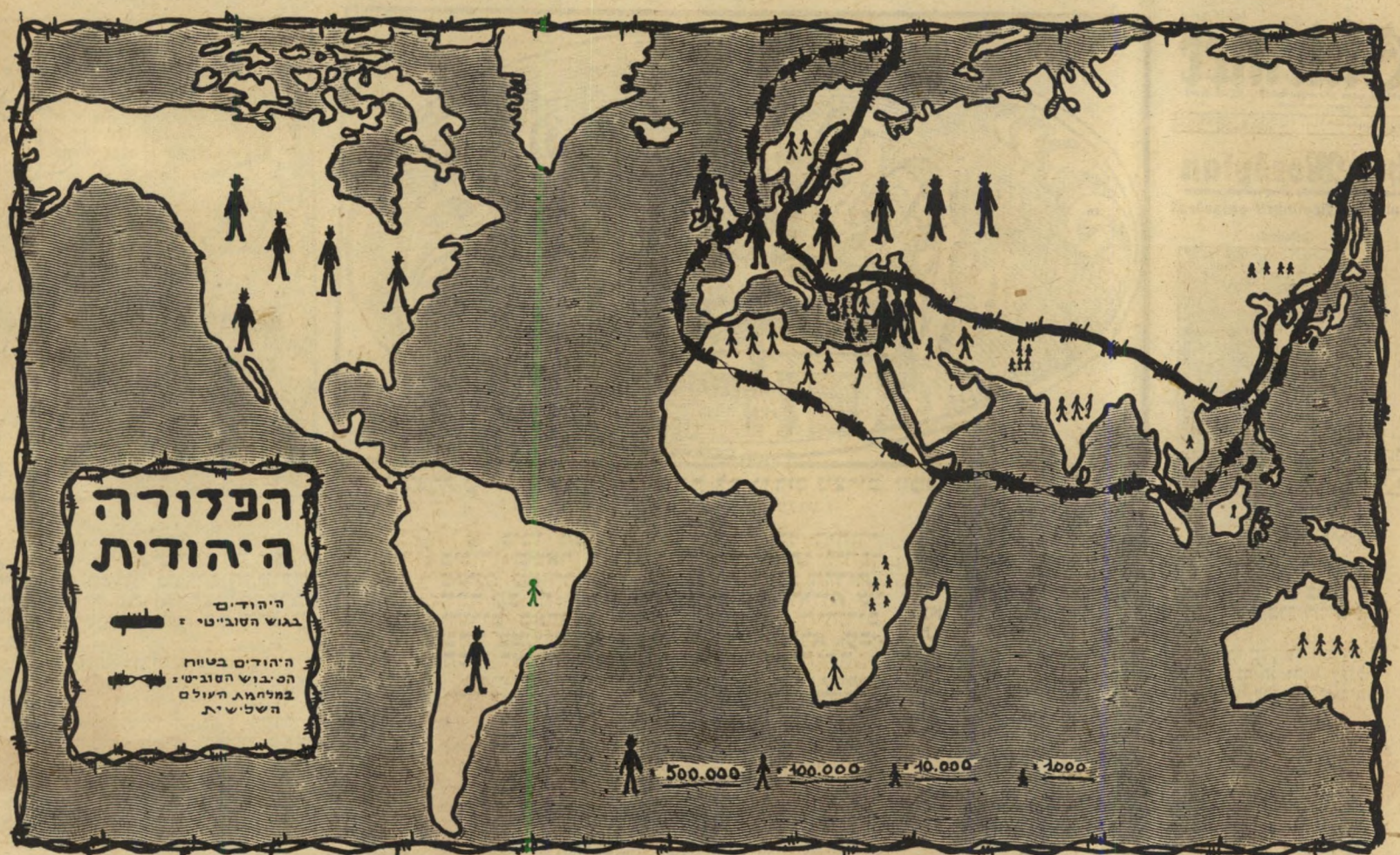
הסיבה לאנטישמיות הנה והיתה תמיד, בהפלקה: היהודי נחשב בכל מקום — למרות מאמציו להסתגל לסביבתו — לגורף זר. בעולם העתיק, שהיה קוסמופוליטי לפי טבעו — נחשב היהודי ללאומני.

האמונה הישראלית היתה יותר מאשר השקפת-עולם דתית, שונה במובותיאים (אמונה באל אחד) שלה מהשקפתם הדתית של כל שאר עמי העולם העתיק עובדי האלילים הרבים. האמונה הישראלית קבעה בשעתה, בגלל סיבות מדיניות פנימיות בהחלט כי: עם ישראל הוא עם נבחר — שונה מכל העמים ועליון עליהם. לאומיותו ויחודו של היהודי השניאה אותו על שאר העמים.

היושמד הנם היהודי?

לעומת זאת נכשלה לחלוטין נבואתו של הרצל כי הקמת מדינה יהודית תחפץ את האנטישמיות גם במדינות בהן נשאר מיעוט יהודי.

מאז קמה מדינת ישראל לא פחת במאומה מתח האנטישמיות באירופה, בארצות הברית ובאפריקה הדרומית, ואילו האנטישמיות מי עבר למסך הברזל נמצאת במצב של עליה מסוכנת.

מדינת ישראל עצמה היא גורם קטן מדי כדי להשפיע בצורה כלשהי על מצב הרוח בארצות אחרות.

שונאי הציונות בתוך העם היהודי טענו תמיד כי עצם קיומה של מדינה יהודית עידוד להגביר את הפכנות המאיימות עליהם. טענה זו מוכחת עתה כנכונה.

אף כי סיבות המפנה האחרון במדיניות הסובייטית לטובת ערפול אין ספק שהשפיעה עליו קיומה של מדינת ישראל כמדינה עצמאית, המשולבת בגוש המערבי. גם לולא השתלכות זו, הייתה הממשלה הסובייטית מתחייבת בחשד אל מיעוט לאומי אשר לבו קשור, במידה רבה או מועטת, במדינה אשר מחוץ לתחום השפעתה. גאות היהודים על מדינתם, הרצון הגלוי או הכמוס לעלות אליה, פגעו בלי ספק בשלמות הרעיונית הסטאלית אשר הממשלה הסובייטית דורשת אותה מנתיניה.

גם לגבי יהודי ערב השפיעה הקמת המדינה היהודית לרעה. יהודי כל ארצות ערב הפכו מטרה לשנאה לאומית, מן הסוג שלא היה קיים עד אז בארצות האיסלאם, והם מחויקים מעמד רק בארצות בהן מגן עליהם שלטון אימפריאליסטי זר.

המציאות החדשה מחייבת הערכה חדשה של מהות הציונות ותפקידה.

אם כי כמה מהנחות היסוד הציוניות נכשלו, הרי התחוקה שבעתים ההנחה הציונית העיקרית: ריכוז העם היהודי בארץ ישראל היא הדרך היחידה להצלת היהודים בארצות הפזורה. תפקיד זה, שחשיבותו ירדה בעיני אזרחי ישראל בשנים האחרונות, שוב הוזקק כתפקיד עיקרי, והוא יתחיל שינויים גדולים במציאות המדינה.

לעומת זאת מגיע אחרון היהודים בחקל-אות ל-1% בלבד, ואין בכלל יהודים בענפי הפסח, הפלדה, הנפט, הגומי והמכונאות.

כמעט אותו מצב שורר בי שאר ארצות הפזורה היהודית.

החל מלוס אנג'לס, בעלת 870 היהודים, וכלה בברזיל, בעלת 450 היהודים, מרוכזים יהודי אירופה בערים הגדולות - מהם 300 אלף בלונדון, מספר דומה בפריס.

104 אלף היהודים באפריקה הדרומית הם בעלי רמת-מחיה שונה מאד מזו של חצי מיליון היהודים באפריקה הצפונית. אולם אלה גם אלה מתרכזים בשלבים העליונים של סולם המעמדות.

הוא הדין לגבי 600 אלף היהודים באמריקה הדרומית, העוסקים רובם ככולם במקצועות המסחר, התעשייה והמקצועות החופשיים. מנסיון ההתיישבות היהודית על הקרקע, שבר צע על ידי החברה היהודית להתיישבות, שרדו רק 25 אלף איכרים יהודים.

בשום מקום אין מצב היהודים בטוח כי מידה שיוכלו להתחסם בשלמות נפש לדרמה האנושית הגדולה הקרבה עם מלחמת העולם השלישית, וכמעט כל יהודי העולם נמצאים בקו הראשון של מלחמה זו. ההיסטוריה ה'יהודית' מלמדת מה פירושו של מצב כזה.

כשביסס תיאודור הרצל את רעיון המדינה הציונית, טען כי יחד הפתרון היחיד להצלת היהודים מהשמדה לאומית ואישית.

מצב היהודים בראשית שנות 1953 מוכיח בעליל שהיתה זאת טענה צודקת. לא המהפכה העולמית של מארכס, ולא התפתחות הרמ"ק קרטיה המערבית, לא הגנו על היהודי מפני מחלת-הרוח האנטישמית. רדיפת היהודים לא השתנתה, השתנו חסוביו של השלטון והאיי דיאלוגיה של ההמונים, שהצדיקו רדיפה זו. היהודי נרדף כפטיליסט וכקומוניסט, כי קוסמופוליט וכשבוניסט.

ריכוז היהודים בשטח אחד, תחת שלטון עצמאי משלהם, נשאר, איסוף הדרך היחידה להצלתו האישית של היהודי.

קיצוני לחיסול מיעוטים חשודים. הכרות המלחמה על הציונות הופכת את המיעוט היהודי לחשוד.

המרכז הישראלי נמצא בשטח ההפך אשר כיבושו בידי הצבא האדום במקרה של מל-חמה עולמית הוא כמעט ודאי.

גם המרכז השלישי, בארצות הברית, נתון בסכנה: במלחמת העולם השלישית עלול להתגבש באמריקה משטר לאומני שיפתור את בעיית היהודים לפי דרכו של היטלר.

יהודי ברית המועצות תופ-סים כיום כמדינתם עמדה בלתי-נורמלית תחושת אותם באופן מיוחד לכל סכנה.

רק 4% מהם מעבדים את האדמה. במשרדי הממשלה ובמנגנון המדינה נמצאים 520 אלף, שהם 37% לעומת 7.5% מתוך האוכלוסיה הכללית בשטח זה.

כל נסיונות הממשלה הסובייטית למנוע את היהודים לעבודת האדמה עלו בהת-הנשיון להקים מולדת יהודית בבירוביי. נחל כשלון חרוץ: מתוך 108 אלף התושבים באיזור, פחות ממחצית הם יהודים.

מצב דומה שורר בדמקרט-יות העממיות.

300 אלף יהודי רומניה, 125 אלף יהודי הונגריה, 80 אלף יהודי פולין ו-15 אלף יהודי צ'כוסלובקיה תופסים עמדות חשובות במנגנון המדינה, אולם קרוב למחציתם עוסקים במקצועות בלתי-פרודוקטיביים: שוק חשוד, מכירת נכסיהם, חיים על צדקה (ביונט) או ממתינים לעליה לישראל.

נקודת הכובד של העם היהודי-די נמצאת בארצות הברית. בתחילת 1950 היו בה 52.7% של העם.

80% מהם חיים בעשר הערים הגדולות ביותר. בניירורק בלבד גרים מחצית ממספר היהודים של כל אמריקה הצפונית. בעיר זו מהווים היהודים 28% ממספר התושבים, אולם 66% מעורכי-הדין, 64% מרושאי השנים ו-56% מהרופאים הם יהודים. כן נמצאים בדיהם: כמעט כל ענף ההלבשה, 30% מכל המסחר, 30% מענף הבידור.

מאז הקמת מדינת-ישראל היה נדמה כי הציונות מתה.

התנועה, שיצאה לפני שני דורות לרכו את העם היהודי בארץ אחת, נראתה כחסרת-תכלית. בישראל קמה ממשלה שדאגה לענייני אורח-חיים, אורחים אלה דאגו לנוחיות חייהם יותר מאשר לגורל היהודים בפזורה. הנוער העברי בישראל ניתק את עצמו מדעת או שלא מדעת, מן המסורת הרוחנית של הפזורה. יהודי הגוש הסובייטי היו מנותקים מ'עמם, יהודי ארצות-הברית סברו כי בעינם נפתרה, וששוב אין להם תפקיד יהודי אלא לתרום כסף לממשלת ישראל.

כתוצאה מכך התמוטטה התנועה הציונית מבפנים, הפכה בעיני רבים כלי ריק שאין צורך בו.

מצב זה השתנה באופן מהפ-כני כחודש האחרון. יש לצפות ל-תחיה עצומה של הרעיון הציוני והתנועה הציונית בכל רחבי העולם.

מאורעות מוסקבה ישכנעו אפילו את ה'יהודי הספקן ביותר בעולם, ואף הנוער הישראלי, שהתפקיד הישן של ריכוז העם היהודי בארץ ישראל הוא תכלית שאין למעלה ממנה. הוא ישם לאל את האשליה כאילו נפתרה בעיית היהודים בכל מקום שהוא בעולם, פרט למדינת ישראל.

מתוך 17 מיליון היהודים שנכ-נסו למלחמת העולם השנייה, שרדו בתומה רק 11 מיליון, שהם כיום יותר מפוזרים בעולם משהיו באיזו שהיא תקופה אחרת.

מסך הברזל מבתר עם זה לשנים. 2.5 מילי-יון נמצאים ממורח למסך, 8.5 מיליון מערי בית לו. מתוך אלה חיים קרוב ל-1.5 מיליון בישראל, 5 מיליון בארצות הברית.

מצב זה גושא בחיבו סכנה אימה: זו הפעם הראשונה בתולדות העם היהודי קימת סכנה מוחשית של השמדת העם היהודי ב'עולם כולו.

מתוך שלושה המרכזים העיקריים, נתון המרכז הראשון, בגוש הסובייטי, בסכנה של כליון מוחלט. המשטר הסובייטי מצא פתרון

מי יירש את מפ"ם?

גדליי וארון רוצים לעבוד
הירדן + סוציאליזם?

במפלגה.
אין גם לזלול באמיתות ההשקפה הציר
נית גם של סנה, המפרידה בינו ובין מק"י.
לעומת זאת לא קיימת הפרדה זו בין
ערביי מפ"ם. מסוגו של רוסטום בסטוני, ובין
מק"י. במידה שלא יפריעו לכך גורמים
אישיים, יצטרפו ערבים אלה על ערביי מק"י.

נית כאחד, תמשיך את מסורת הפלמ"ח ותד
גול באיחוד הארץ עד לירדן.
מתנגדי הפילוג דואגים בעיקר לשלמות ה-
תנועה הקיבוצית. הם חוששים לא רק שה-
פילוג יחליש את הקיבוצים, אלא גם יוביל
את השומר-הצעיר למבוי סתום אנטי-ציוני.
הם חושבים שתפקידם הוא לעצור בעד
השומר-הצעיר, להציל את נפשו.

● **מתקבל עתה ביותר עני-ה-
דעת שמפ"ם תתפלג לשלוש תנו-
עות נפרדות, בהתאם לקוי הפילוג
הקיימים, הדבר ישאיר את מפא"י
למעשה ללא אופוזיציה יעילה ומ-
לכדת משמאל.**

מכל הפלגים, נראה שיש סיכוי רב יותר
לפלג של אחדות-העבודה, שיצמוד בשתי
רגליו בתוך המחנה הציוני. פלג זה יהיה
מכמה בחינות יותר לאומני ממפא"י עצמה,
יוכל להצביע על עבר מפואר בשטח ההגשמה
החלוצית, יציג לנוער שורה של מנהיגים
צעירים שעלו לגדולה בפלמ"ח ובהגנה. יש
להניח שתנועה זו תזכה ללמעלה ממחצית
הקולות שקיבלה מפ"ם בבחירות לכנסת
השנייה. השתתפותה בקואליציה הממשלתית
אינה בלתי נמנעת, ביחוד אם יהיה דוד בן-
גוריון מוכן להחזיר את חבריה לעמדות של
השפעה במערכת הבטחון ובאיגוד המקצועי.
תנועת השומר-הצעיר לא תוכל במצב זה

לזכות בכוח רב מחוץ לתחומי הקיבוץ
הארצי וחניכיו בערים. היא תהיה, כפי
שהיתה בעבר, תנועה בעלת דעות נוקשות,
שכוחה העיקרי יהיה ברמה האנושית של
חבריה, בהגשמה ובקולקטיביות רעיונית.
לא תהיה זאת תנועה בעלת כושר התפשטות.
היא תסען שהיא חלק מן המחנה הקומי-
ניסטי הבינלאומי, אך תפר למעשה את מרו-
תו בעניינים ציוניים, תהיה סטואיסטית ב-
עיניו.

● **גם סיכויו של משה סנה
ותנועתו החדשה אינם נראים כ-
מזהירים.**

כאשר קיימת סתירה בולטת בין הציר-
נות והקומוניזם, לא ימצאו אנשים רבים
שידגלו בשני האידיאלים בעת ובעונה אחת.
אפילו אם יצליח סנה למצוא לכך הנמקה
הגיונית.

משה סנה יוכל להצטרף למק"י, אולם
הדבר לא ימצא חן, לא בעיניו ולא בעיני
מק"י.

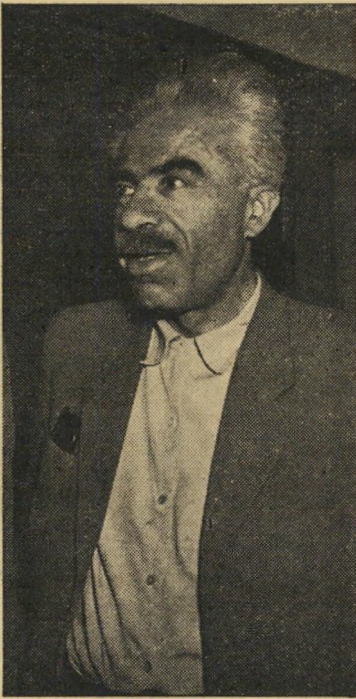
בעיני מק"י היה ערך רב לסנה כל עוד
היה סיכוי שיביא עמו את הגדולה הגדולה
של מפ"ם. אולם עתה יפול כוחו של פלג
סנה מכוחה של מק"י עצמה. הצטרפותו של
מנהיג כה דינאמי לא תלהיב את מנהיגי
מק"י, המזהירים פחות.
גם משה סנה לא יוכל למצוא בקלות את
מקומו במפלגה שקיימת בה מרות מוחלטת
נוקשה, ביחוד אם לא ינתן לו מקום בולט
בהנהגה. אם ינתן לו מקום כזה, לא תהיה
לו כל ערובה שלא יפול קרבן לטיהור הבא

להתחשב ברעותיהם של אלפי
אנשים, בעיקר בערים. האוהדים
את מפ"ם ומצביעים בעדה, מכחי
להשתייך אליה רשמית.

אוהדים אלה אינם נמצאים משמאל של ה-
מפלגה, כי כל המשמאל ממנה הולך מ-
טבעו למק"י. הם נמצאים מימנה, בינה לבין
מפא"י.

● **ברור לחלוטין שמשה סנה
יוצא ממפ"ם, אך לא ברור ונדון
אם שאר שני הפלגים ישארו מאוחד-
דים, או אם יתפלגו גם הם.**

בין אנשי לאחדות-העבודה קיימת זה מ-
כבר התרוצצות גדולה סביב לשאלה זו. שו-
אפים לפילוג מוחלט: רוב היסודות הצעיר

מאיר יערי מוכן להתבודד
קומוניזם — קומוניזם?

רים, המלוכדים מסביב לישראל גלילי ויגאל
אלון, חברים ותיקים מסוגו של חבר-הכנסת
בר-הודה. מתנגדים לפילוג: ותיקי הקיבוץ-
המאוחד, מסוגו של אהרון ציולינג.

מצדדי הפילוג סבורים שאין כל משותף
ביניהם לבין השומר-הצעיר. הם בטוחים שבי-
מקרה של פילוג יעברו אליהם כל אוהדי
מפ"ם הבלתי-מאורגנים, וכן החלקים הבלתי
מרוצים בתוך מפא"י. הם רוצים להקים
מפלגה שתהיה חלוצית-סוציאליסטית ולאומי

● השינוי הגדול הראשון שיוחזק
במדינה עקב הכרזת-המלחמה ה-
סובייטית, יפגע בשיווי המשקל ה-
מפלגתי.

המציאות החדשה אינה יכולה לפגוע ביסו-
דות הרעיוניים של מפלגה שהיא ציונית ב-
עיקרה. מפלגה כזאת רק תתרחק עתה עוד
יותר מן הקומוניזם. אין היא יכולה גם לפגוע
במפלגה קומוניסטית אמיתית. היא רק תר-
חיק אותה עוד יותר מן הציונות.

אולם היא משמיטה את הקרקע מתחת
לרגליה של מפלגה המתמרת להיות גם ציר-
נית וגם קומוניסטית. הקרבן הגדול הראשון
יהיה מפ"ם.

● **השאלה הגדולה היא כיצד
תתפרק מפ"ם, מה יעשה כל אחד
מחלקיה. המציאות החדשה יוצרת
שלושה מחנות עיקריים השונים
זה מזה תכלית שינוי, חותרים
כל אחד למטרה שונה:**

אנשי לאחדות העבודה, שחוס השדרה של-
הם עובר בקיבוץ-המאוחד ובסניפים העירוני-
יים;

אנשי השומר-הצעיר, המרוכזים במשקי ה-
קיבוץ-הארצי;
אנשי סנה.

● **סימן השאלה הגדול מרחף על
פני הקבוצה האחרונה.**

לא ברור בשעה זו מי ילך עם סנה, הדבר
תלוי במידה רבה בהתפתחות התעמולה ה-
סובייטית נגד הציונות. יש לסנה קבוצה
אוהדים בסניפים העירוניים ובנוער המאורגן
של המפלגה, אולם לא ברור כמה מאוהדי
סנה בקבוצים ישארו נאמנים לו.

דרכם של הקיבוצים אינה כפופה רק ל-
שיקולים של הגיון אידיאולוגי. חשובים לא-
פחות, ואולי יותר, האינטרסים הכלכליים
של הקיבוצים והזיקה לערכים חלוציים.

אין ספק רב שהרוב המפא"י ובני ברי-
תו בממשלת ישראל ובהסתדרות הציונית
יפעילו את מלוא הלחץ החומרי נגד כל
מי שיתיצב, במערכה הקרובה, לצד המחנה
הסובייטי. פירוש הדבר: ניתוק מן הקרנות
הציוניות ומכספי הסעד האמריקאי, ניתוק
הנוער העולה (שהוא כיום העתודה העיקרית
להשלמת המשקם). אמצעים אלה עלולים
לפגוע קשה בכל קיבוץ במדינה, והם יהו
גורם חשוב לרצון אנשי הקיבוצים להוציא
את אוהדי סנה מחוץ למחנה החלוצי.
בשעת התנגשות בין האידיאל הציוני וה-
אידיאל הקומוניסטי, תנצח החלוציות ה-
ציונית בלב כל אנשי הקיבוץ.

● **גורם עיקרי שני המשפיע
אף הוא על הרצון להוציא את
סנה מחוץ למפלגה הוא הצורך**

משה סנה הודך שמאלה, שמאלה, שמאלה
ציונות — ציון + מוסקבה?

ההפכה מק"י לאויבת?

מסוה שיאפשר פעולה במסגרת החוק, ללא הפרעה משטרית.

נסיון הפראקציע הסתכם בכשלונו. למעשה לא הצטרפו לאי-

הכרזת המלחמה הסובייטית על הציונות לא גרמה כל שינוי עקרוני במק"י. היא רק היוזקה תהליך הקיים מזמן.

עצם היוסדה של המפלגה הקומוניסטית בארץ היה מחאה נגד הציונות. היא נוסדה בשנת 1919, כמפלגת פועלים סוציאליסטים עברים (מ.פ.ס.ע.), ללחום במפלגות הציוניות.

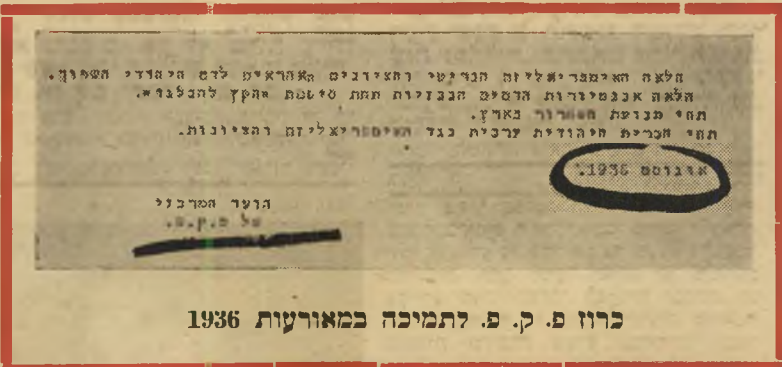
ההתנגשות הגדולה הראשונה בין הקומוניסטים ומפלגות ה- פועלים האחרות, באה בעידת ה- יסוד של ההסתדרות, בשנת 1920.

אנשי מ.פ.ס.ע. ("מופסים") היו מיוצגים על ידי 6 צירים (מתוך 87). הם תבעו שה- הסתדרות תהיה רק איגוד מקצועי למלחמת המעמדות, התנגדו לדגש שהושם על התנועה הקיבוצית, תבעו להשעין את ההסתדרות על הפרולטריון העירוני, הם עוררו מהומות, יצאו את האולם לאות מחאה עם קבלת החלטות ציוניות.

הפיווג הראשון בא בגלל ה- קו האנטי-ציוני.

קבוצת חברים עזבה, יסדה את מפלגת פועלי-ציון-שמאל. היא טענה שאפשר להיות קומוניסט טוב וגם ציוני, האכזבה לא אית-

אינטרן, בישיבתו מיום 6.10.1930. הסיבה, בעיניו: פ.ק.פ. היתה בעיקרה מורכבת מ- יהודים שסלדו בליבם ממאבק בציונים ה- בורגניים. באה הפקודה: ערביזציה מוחל-

כרוז פ.ק.פ. לתמיכה במאורעות 1936

סת של המפלגה.

התנועה הפלשתינאית הקומוניסטית הס- תגרה בגיטו יהודי... השקיפה על הענינים מבעד למשקפים עבריות! הלקאה עצמית זו השמיעו מנהיגי פ.ק.פ. בועידה השבתי

גון החדש אלא אנשי פ.ק.פ. עצמה. עוד יותר חשוב: ההסתדרות פתחה ב- התקפת-נגד. כל פועל שהשתייך לפראקציע הוצא מיד מן ההסתדרות. הארגון, שהיה צריך להגן על הקומוניסטים מרדיפות ה-

שם ברח בעת המלחמה, בשל סטיות טי- טואיסטיות.

המפנה הגדול בא עם התק- פת היטלר על רוסיה. פ.ק.פ. הפכה כמעט ליגלית, ערכה אסימיות עם המלחמה גרמה למבוכה בין החברים ה- ערביים, אשר רבים מהם הפכו פאשיסטים מושבעים, צידדו בגרמניה ואיטליה. פ.ק.פ. התפוררה למספר קבוצות, מהן יהודיות, מהן ערביות. הליגה לשיחרור לאומי הוקמה עלידי כמה מן המנהיגים הערביים, כנסיון לרכוש את ההמונים הערביים, אחרי ש- השפעת המנהיגים המסורתיים נפגעה מתבו- סת היטלר ומוסוליני.

בצד היהודי קמה המפלגה הקומוניסטית- העברית, שהתרחקה מעקרונות פ.ק.פ. עד כדי דרישה לשחרורם הלאומי של שני העמים השוכנים בארץ, חיבה קיבוץ גלויות, את התנועה החלוצית.

בנובמבר 1947 באה ההפ- תעה הגדולה ביותר: ברית המוע- צות תמכה במדינה ציונית, ה- מופתעים ביותר: אנשי פ.ק.פ. המפלגה שינתה את שמה דמק- קמה הנהגה חדשה, שלא היתה קשורה באופן ברור לקו הקודם. אולם באותה קלות, בה קיב-

מנהיגי מק"י מיקונים, טובי, חיבוי, וזינסקה

המופסים לחמו בציונות, הפרקציה לחמה בהסתדרות, פ.ק.פ. הניחה פצצות, מק"י...

לה על עצמה את ההמנון והדגל הציוניים, החלה מק"י מתנכרת להם כאשר נסתים ירח הדבש ה- ציוני-סובייטי. עיקר מצעה המחו- דש: הגנת הערבים בישראל.

הצטרפותם של שרידי מנהיגות הליגה ל- שיחרור לאומי למק"י הגבירה את התהליך, בין המנהיגים: אמיל חביבי, תלמידו של מוסה, כעת ת"כ. מנהיג שני, שהיה ראש הליגה, אינו מוזכר לרוב, למרות שהוא חי בישראל. זהו אמיל תומה, עורך דין חסאי בן 33, העורך את העתון הערבי של המפלגה. אמיל תומה סימל את הלא-אחיד הערבית של המפלגה. כשהבשח הושם בשיתוף פעולה עם הציונות, נזקק לפניה, אחרי מאורעות לונדון ופתחה הדרך לשובו. אם יחזור תהיה זו סימן בולט ששוב באה פקודה מ- גבוה להפוך את המפלגה הקומוניסטית ב- ארץ למפלגה לאומית ערבית, לשלבה במאבק נגד קיום המדינה עצמה.

עית של המפלגה, כמה שבועות לאחר קב- לת פקודת הקומאינטרן. היתה זאת הועידה שהפכה את פ.ק.פ. למפלגה ערבית.

במאורעות 1936 שוב הת- יצבה פ.ק.פ. לצד הערבים. הפעם היתה תמיכתה גלויה, פעילה יו- תר, כי עתה היה היסוד הערבי שולט בה.

המפנה הפכה יותר ויותר לאומנית (ערבית) קיצונית. אולם לא די היה במאמציה: רוב התוש- בים (במידה רבה הודות לעמולה איטלקית אדירה) לא האמינו בה. בעיניהם קומוניסט וציוני היו שמות נרדפים.

עם גבור הקו הערבי עלתה גם מנהיגות ערבית, הבולט ביניהם: פועל דפוס יפואי, מוסה רדואן אל-חלו, ("מוססה"), שהפך מן היגה הרשמי של המפלגה (הוא סולל לא מומן, מן המפלגה הקומוניסטית בירדן, ל-

משטרה, הפך מלכותו. מספיק היה שה- הסתדרות תוציא מישוה באשמת השתייכות לפראקציע, כדי שהמשטרה תכניסו לבית- סוהר.

במאורעות 1929, צדרה פ.ק.פ. בערבים. היתה זו לדבריה, התקוממות הממונים הרחבים נגד האימפריאליזם ונגד הציונות המשרתת את האימפריאליזם, מאבק נגד העליה היהודית המגשלת אותם מן ה- קרקע וממקומות עבודה. "האדמה היא קנין של אלה, נביאו והמוסלמים". הכריזו כרוז ערבי של פ.ק.פ. הישוב האשים את הקו- מוניסטים בשיתוף פעולה עם המופתי.

אולם מאורעות 1929 נכשלו, והרבר השחיר את שמה של פ.ק.פ. בעיני האינטרנציונל הקומוניסטי. "כשלון ההתקוממות הערבית היה כשלון של המפלגה הפלשתינאית! קבע הקומי-

רה לבוא. הקומאינטרן (האינטרנציונל הקו- מוניסטי) לעג לטענה. בעיניו היה כל ציוני, משרת הבורגנות. בקשת פועלי-ציון-שמאל להתקבל כחברה באינטרנציונל, נדחתה.

התואר "קומוניסט" הוכנס רשמית ב-1929. הוא גרם לכך שפ.ק.פ. (פלסטינישער קומוניסטי- שער פרטיי) תוכרז כמפלגה בת-י- חוקית על-ידי ממשלת המנדט.

התנגדות הקומוניסטים לציונות היתה ל- כל אורך הקו. הם לחמו בשפה העברית, לשונה הרשמית של הציונות. שפתם הרשי- מית ברחוב העברי היתה: יהודית.

פ.ק.פ. הקימה ארגון מקצועי משלה, למען יתחרה בהסתדרות הכללית. שם הארגון: די פראקציע (הפלג), תקותיה בהקמת ה- ארגון: הפראקציע תוכרו כארגון פועלים בלתי-מפלגתי, פתוח לכל הרוצים באיגוד מקצועי טהור. תקוה חשובה לא פחות:

כיצד תתגונן ישראל ?

לו עליה חוקי החרום ואמצעי החרום ה' אלה ? ואם כן ? מה יהיה הדין לגבי תנועת השומר הצעיר, שגם היא תראה עצמה חלק בלתי נפרד של המחנה הקומוניסטי הבינלאומי, אף כי תחלוק על הקו האנטיציוני שלו ?

● **אין להשוות את מדינת ישראל אל לברוטניה, שם ניתנה לממשלה סמכות דיקטטורית בעתות מלחמה, מתוך בסחון גמור שהחרות תוחזר על כנה כבוא השלום.** למדינת ישראל אין מסורת דמוקרטית מגובשת, ומרבית אוכלוסייתה חסר אמון יסודי בעליונותו של המשטר הדמוקרטי בכלל.

בבריטניה קיימת מסורת של ממשלות מתחלפות תכופות. אין מסורת כזו בישוב הישראלי, בו שלטת מפלגה זה 20 שנה. לא תתכן כל ערובה לכך שמפלגה זו לא תתרגל לנחיתות של משטר חרום, העלול לפטר אותה מן הצורך להזדקק לממשלות קואליציוניות.

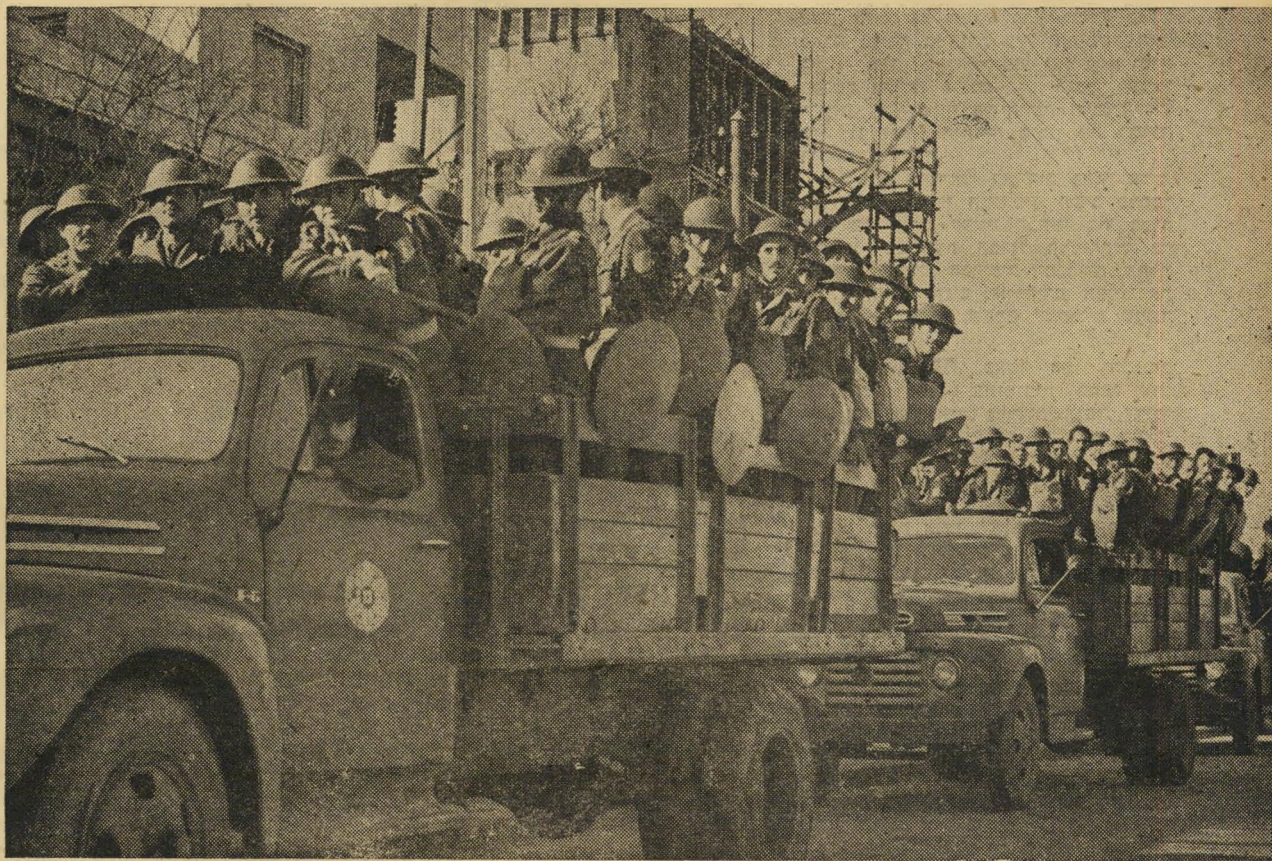
על רקע זה נועדה משמעות מיוחדת לתוכניתו החשאית של דוד בן-גוריון להקים דיקטטורה זמנית, כדי לפתור את בעיות הכלכלה (העולם הזה 795), שהוכנה עוד לפני מאורעות מוסקבה. היא מוכיחה כי קיימות נטיות להקמת דיקטטורה מוגבלת לאו דווקא לצרכי התגוננות מפני גייס חמישי בלבד.

● **בעיה בטחונית מיוחדת במדינתנו היא מזדקרת מאז ראשית מאורעות מוסקבה ברחוב הערבי במדינה.**

הערבים הם הגורם היחיד במדינה שאין לו שום ענין בהגנה על יהודי הפזורה, או בהשגת הרעיון הציוני בכלל. מאורעות מוסקבה אינם עלולים לעורר בהם שום רגש ציוני, אלא להיפך, לקרב את הגוש הסובייטי אל לבם.

● **ערביי ישראל היוו תמיד בעיה בטחונית חמורה נוכח אפשי רות של סיבוב שני, בו ידחמו אחיהם נגד מדינתם, נוכח המצוינות של מדינתנו בין המדינה ה- ציונית ובין המחנה הקומוניסטי הבינלאומי, מחרושה בעיה בסחון-נית זו פי אלת. קיימת סכנה מוחשית שהציבור הערבי הישראלי ישמש בסיס לגינים הקומוניסטיים ה- פנימי.**

כבר עתה ברור שהמפנה במחנה הסורי ביישי מחוק במידה מכרעת את עורפן של המדינות הערביות הריאקציוניות במלחמתן במדינת ישראל. צירוף עובדה זו לסכנה הערבית הפנימית יוצר רקע קודר לבסחון המדינה.

הרגיעו את חברים שלום זיסמן, שביקש לומר את רשות הדיבור משמואל מיקוניס. לחש לו זלמן סוואייב, נציג הסוחרים במפלגה: "היום לא ניתן לו לדבר, מחר לא יתנו לנו!"

● **כדל זה חל על כל שאר האמצעים שיש בכוח נקטו ואשר יינקמו ב- עתיד במלחמה הפנימית נגד הקומוניזם.**

איסור העתון קול-העם, שריפת ספרים, גירוש מן הסתדרות, סילוק מן הכנסת, מאסר מנהיגים — כל אלה עלולים להיחפר לחרב פניו, שלא תתבע את קורבנותיה במחנה המצומצם של לוחמי מקיי בלבד. ה- ישוב עלול להדמות לשולית הקוסם האגדתי, ששוב לא ידע כיצד להפטר מן הרוחות ש- קרא לעזרתו.

המבחן הראשון יבוא באם יקים משה סנה את מפלגתו העצמאית, שתעמוד בין מפ"ם ומקיי, מפלגה זו תכריע על עצמה כעל מפלגה ציונית קומוניסטית. האם יחור-

האדם ורדיפת רעיונות, שוב אין זה קל לשים לו גבול. קיימת אפשרות חמורה שתוך כדי שפיכת מי האמבטיה ישפך גם התינוק הרך של הדמוקרטיה הישראלית.

● **בראש ההצעות עומדת ה- הצעה להוציא את המפלגה הקומוניסטית מחוץ לחוק.**

הנימוקים של מצדדי ההצעה: מעמדה ה- חוקי מאפשר למקיי לנצל את אמצעי ה- דמוקרטיה להריסת הדמוקרטיה. היא יכולה להשתמש בכנסת כבמת תעמולה נגד ה- מדינה הציונית, להוציא עתונים חוקיים, לפ- עול בגלוי ובאופן חוקי ברחוב הערבי, ב- אזורי המימשל הצבאי, במעברות, בערי- העולים. העמדתם מחוץ לחוק תצמצם עד- אין שעור אפשרויות אלה, תקשה עד מאד על פעולה.

הנימוקים של שוללי ההצעה: העמדתם מחוץ לחוק אמנם תפגע בתעמולתה המשי- נית, אולם תיצור לעומת זאת גרעין מחתר- תי קנאי נודד, בעל מתח הרבה יותר גבוה. האפי- החשאי של גרעין זה יסתיר את פעולתו, דבר שיקשה על המדינה הרבה יותר לעקוב אחריהם.

תשובת המצדדים: ממילא קיימת מחתרת קומוניסטית יעילה, המוסתרת מעיני החוק, אך מניעת האמצעים החוקיים עשויה להקטין את כושר פעולתה.

● **אולם למעשה קיימים מכשוי- לים בלתי ספורים על דרכו של חוק כזה.**

מי הוא קומוניסט ? האם הוא חבר הגור- שא כרטיס מפלגה ? או כל אדם המאמין ב- תורה קומוניסטית ? ואם כן, מה היא תורה קומוניסטית אסורה ?

בישיבת הכנסת אשר יוסף שפרינצק על שמואל מיקוניס, "להשמיך יהודים גורפים", אולם בנימוק זה אפשר להשתמש באותה הצדקה נגד שמשיצי הזוג רוזנברג, ובכלל נגד בעלי דעות שונות, כגון הכנענים ודו- מיהם.

הוצאת חוק אנטי-קומוניסטי עלולה, אפוא, לפגוע בשלב מאוחר יותר פגיעה מכרעת בחופש הדיבור והכתובה במדינה, לחסל ברבות הימים כל גילוי של דעות החורגות בכל צורה שהיא מן התחום הצר של האי- דיאלוגיה הציונית-המערבית האדוקה ביו- תר.

סכנה זו הורגשה על ידי ח"כ הצי"כ, כש-

● **מלחמת העולם השלישית אי- ננה מלחמת-עמים, כי אם מלחמת אזרחים עולמית, אף כי כל אחד מצדדיה שודט על קבוצת עמים, החזית תעבור בכל מדינה ומדינה, ככל נדרש צבא וככל בית-חרושת, כשקנאי הקומוניזם העולמי יתיצ- בו בכל מקום נגד קנאי הדמוקרטי- יה המערבית.**

כל מדינה תנקוט באמצעי מלחמה פנימי- יים, שמטרתם תהא לגלות את קנאי המחנה האויב בקרבה, לחסל את כוחם. אמצעים אלה יהפכו את החופש בכל ה- מדינות הלוחמות יותר ויותר לאשליה, יסכנו משני עברי החזית, את קיומם של מי- עוטים חשודים, את הייהם של אנשים בעלי דעות עצמאיות. הסגירה המוחלטת לאליל המדינה ולתורתה האידיאלוגית, תהפוך אר- דיאל עליון במאבק זה.

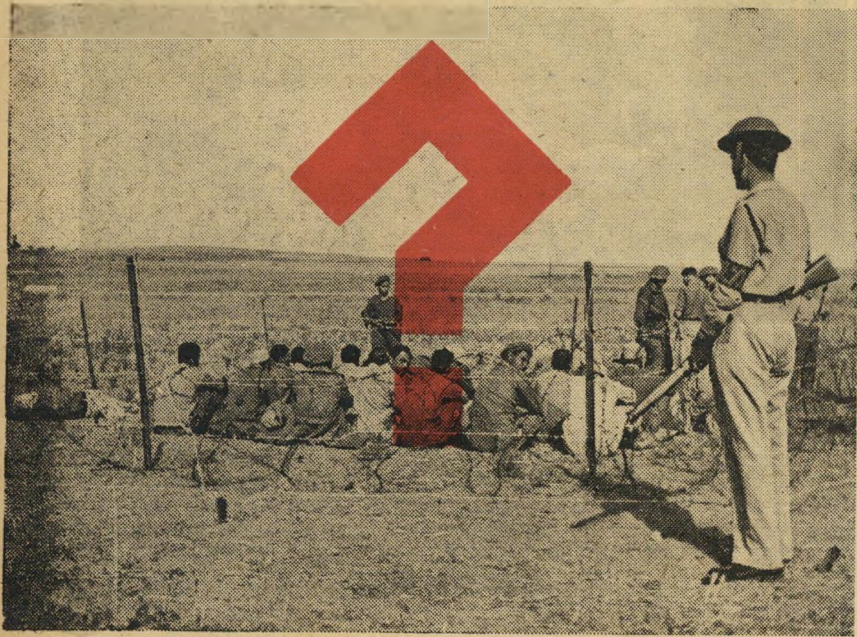
● **אחרי שהממשלה הסובייטית מנהיגת כמעט הצי האנושות, הכריזה על הציונות כאויבתה ב- נפש הפכה המלחמה בציונות וב- מדינה הציונית, מטרה רשמית של המחנה הקומוניסטי בכל רחבי העולם.**

החלטה זו מחייבת בראש וראשונה את מחנה נאמני הקומוניזם במדינת ישראל.

אין להשוות את עמדתו לעמדתם המסור- תית של בוגדים במולדת במלחמות קודמות. הנאמנות להפכה הקומוניסטית עומדת מ- טבע מהותה מעל לנאמנות לארץ מסוימת או לעם מסוים, ובעליה רואים את עצמם שייכים לחברה בינלאומית גבוהה יותר, לפיכך אין האמצעים המסורתיים חלים על מקרה זה.

● **כל עוד רואה מדינת ישראל את עצמה כמכשיר העם היהודי למען הגשמת הרעיון הציוני של ריכוז העם בארץ-ישראל, תהיה נאצית להתגונן מפני אזרחיה- מפלגים דרעיון הפותר את עצם קיומה.**

היא תצטרך לחסל את השפעתה בעמדות מפתח של המדינה — במנגנון השלטון, בכלי התעמולה הממלכתיים, בצבא, במשט- רה; למנוע יצירת כוח עוין, בעל כושר פעולה גבוה. אולם בדרך זו צפונות סכנות קיצוניות. כשצודע משטר בדרך של צמצום חריות

העם

קבלנות

כסכס צנוע ונאה נחנך השבוע באנגליה לוח השיש במקום בו נולד שרלוק הולמס, בלש האגדה, שלא חי מעולם.

● **כברית המועצות** נתגלתה כנופיה של רופאים, שזממה להרעיל את כל ראשי המדינה.

● **בגרמניה המזרחית** נתגלתה חבריה של פושעים, קומוניסטים מדומים, שניסו להחיות את הנאציזם תחת חסות ה"אמריקאים".

● **בגרמניה המערבית** נתגלתה חבורה של פושעים, דימוקרטים מדומים, שניסו להחיות את הנאציזם תחת חסות ה"בולשיביקים".

● **באוסטריה** נתגלתה רשת אמריקאית, שביצעה פעולות-ריגול לטובת ה"רוסים".

● **בהונגריה** נתגלתה רשת של מרגלים יהודים, שריגלה לטובת האמריקאים.

● **בפולנד** נתגלתה חכמות הרגילה של רוצחים ומחבלים.

● **ברומניה** נתגלתה חכמות הרגילה של רוצחים ומחבלים.

● **בכדורגל** נתגלו טיטואיסטים.

● **ביוגוסלביה** נתגלו קומאינפור-מיסטים.

● **בפוריה** נתגלה קשר לרצוח את שישקלי.

● **במצרים** נאסרו למעלה ממאה קצינים ומנהיגים, שביקשו לסלק את נגיב.

● **באמריקה הדרומית** קצרה ה"יריעה": בכוליביה דוכא מרד, בונצואלה נאלץ קצין להקים דיקטטורה, כדי למנוע בעד הרוב להקים דיקטטורה.

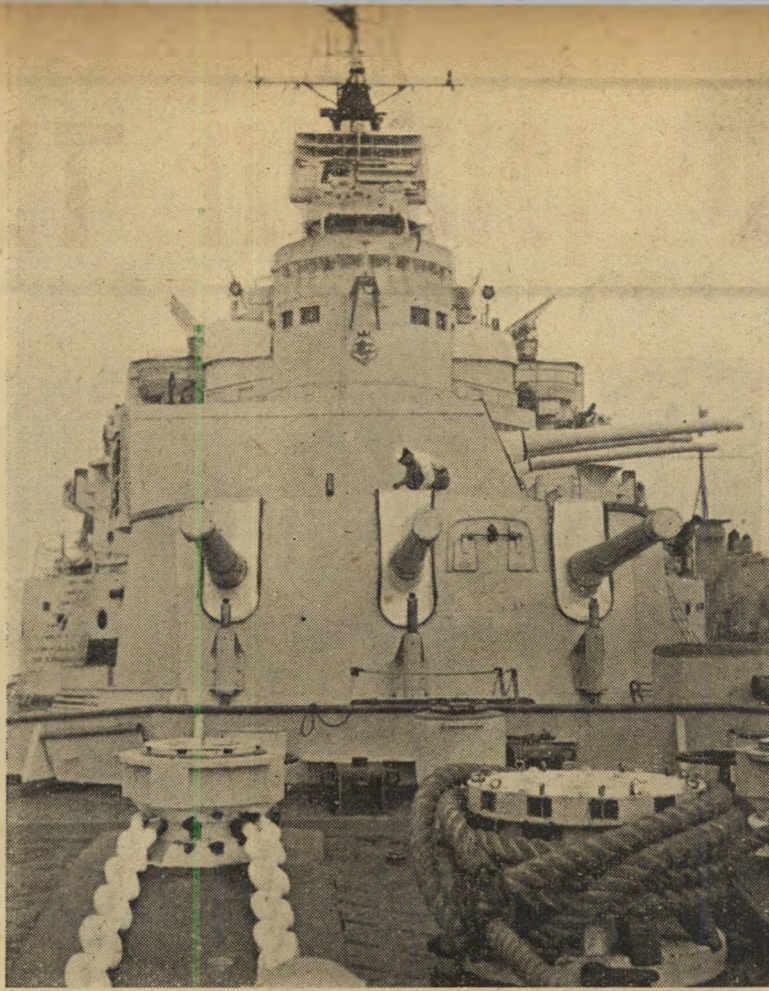
מדינת ישראל היתה מפגרת מאד, שום קשר קומוניסטי לרצוח את ראש הממשלה לא נתגלה. איש לא הודה בפעולת-חבלה קומאינפורמית, טיטואיסטית, נאצית או אימי פריאליסטית.

היתה זו עדות חותכת לכך שמשטרת ישראל זקוקה לטיהור יסודי.

שילומים

גרמניה לא שכחה

כל חוזה מסחרי, ובעיקר דיפלומטי, כפוף לסעיף אילם הקובע שכל החוזה בעינו עומד

תותחי הסירות "קניה" הדגל ירד, הדגל עלה

כלומר: במקום ציוד לתחנות כוח, לשלוח אליה עצצועים פלסטיים. האו"ם סרב לקבל על עצמו את הפיקוח על הסחורות. הערבים איימו בהחרמת סחורות גרמניות. גרמניה החלה לסגת.

מצבה הבינלאומי של ישראל, נשתנה מאז חתימת ההסכם. אמריקה שוב לא היתה מוכנה ללחוץ על הגרמנים לקיום ההסכם. להיפך, דובר ממשלתו החדשה של איזנהאואר הצהיר כי לא יראה בעין יפה פרעון השילוח מים מכספי הסיוע האמריקני, שהושג עבור גרמניה על ידי נחום גולדמן.

ישראל מיהרה להטיס לגרמניה את שגריריה המיוחדים לענייני השילומים: ד"ר שצנר, חיים יהל, וכמובן, את נחום גולדמן. בסופו של דבר, אולי צדקו הסוחרים המפרי

בשעתו להגיש את ההסכם לאישור בית ה"נבחרים הגרמני, בתחילת שנת 1953. עתה הוא דוחה את הדבר שבוע לשבוע. בארץ שככה הסערה שקמה בענין הצד המוסרי של עצם חתימת ההסכם עם גרמניה, התחילה התרוצצות כללית בין סוחרי המדינה הפרטיים וההסתדרותיים, לקבלת סחורות השי"לומים. הפחד בחוגי המסחר הפרטי שלא ישתפו בחלוקת השלל, היה ללא ספק בין הגורמים שאלצו את הצי"כ להכנס לממשלה.

אולם, נמצאו סוחרים מפוכחים שטענו: לגרמניה נסיון רב בהשתמטות מתשלום ח"ר בות. אכן, כבר מיד עם חתימת ההסכם על ידי שרת ואדנאור טענו הגרמנים על מחסור במזומנים. נחום גולדמן, שראה את חתימת ההסכם כנצחוני האיש, מהר לארצות הברית

היה נמל חיפה במרקה. אלפי חיילים, טנקים, משורינים, נהרו אל הרציף המוקף תיל. האניות שעגנו בלעו אל קרבן במהירות את המטען החי והדומם.

בשעות המוקדמות של אחר הצהריים הושל"מה העבודה. אדם בעל קומה זקופה, ענוד אותות הצטיינות, הצדיע לעומת הדגל הבריטי שהחל לרדת לאט מעל ראש התורן. 21 יריות תותחים סיימו פרשה עגומה של שלושים שנות שלטון בריטי, אישרו סופית את עובדת הקמת מדינת ישראל.

השבוע הזכירה סירת מלחמה בריטית בשם קניה את העבר הלא רחוק, כאשר בקרה בחיפה במסגרת סיור החופשה הים-תיכוני שלה. בעלת קיבול של 9000 טון, חמושה כהלכה, נכנסה קניה לנמל, כשביד הינוני גי"מ מונף על תורנה הדגל הישראלי. 21 יריות תותחיה סימנו את הברכה הימית המקובלת.

חיל הים הישראלי לא היה פחות אדיב, נהג לפי כל כללי הנימוסין, השיב במספר שוה של יריות. קציניו הבחינו מיד בסדר המופתי, במשמעת הברזל המסורתית ששררו על האניה הבריטית המבריקה, החליטו לא להיות שונים מאורחיהם, הפגיזו את יכולתם על אנית מלחמה ישראלית שעגנה מנגד.

העבר נשכח. כאשר החלו הטכסים השיגורתיים, מלחים בתזמורות ומסחי תותחים, נראו הישראלים נרגשים ביותר. לעומתם היו הבריטים קרירים, עשו את מלאכתם תוך כסחון שבהרגל ומסורת שנים, לא הסתירו את רצונם העז לרדת לחוף במהירות האפשרית.

שבע מאות אנשי הצוות, מעשני סיגירות פליירט, שיצאו לנשום את אהירה של עיר הכרמל, הוכרו מיד על ידי הקהל החיפאי, נתקבלו בחיוך על שפתים בכל מקום שביקרו, לא הרגישו בשום מבט עיון מאותו עם שנרמס, עד לפני שנים מספר, תחת מגפיהם.

להיפך, הישראלים היו אדיבים, עשו כמי-טב יכולתם להנעים את 48 השעות של ה"ביקור הגדיר, הוכיחו בכך כי התרעומת על העבר נגזרה, לא השאירה אחריה כל סימנים. אך משטרת חיפה לא רצתה להסתכן, נקטה, ליתר זהירות, בכל האמצעים כדי למנוע התנגשויות, הנגרמות לרוב בין מל-חיים לאחר לגימת כמות ניכרת של בירה.

התוצאה: המלחים האורחים נצטוו לחזור לאניתם בשעה 7 בערב, לנשף גדול שנערך על סיפונה, שרוב משתתפיו היו גברים. לעומתם היו הסמלים מאושרים יותר, הור"שו לבלות עד אחרי חצות בבתי הקפה הי גדולים שעל הכרמל, לרקוד עם צבריות המודות, להעלות במידה ניכרת את פדיון בעלי העסקים.

למרות זאת לא השתעממו האורחים. הם טיילו, שיחקו בכדורגל (ראה מדור ספורט), יתחרו בשיט. היה זה גן עדן קצר לאחר התקופה הארוכה והמייגעת של סיורים

קציני "קניה" ב"אל-דוראדי" לסמלים, יותר נעים

כדורגלני "קניה" לפני משחקם נגד חיילי-הים חברת גברים למלחים.

בלב ים ותמרונים. קניה שירדה למים לראשונה ב-1939, נוצלה מיד ללחי שירות בימי מלחמת ה'

* נס האיחוד הבריטי — צרוף שלושות הצלבנים: האנגלי, הסקוטי, האירי.

אורחים תותחים מול חיפה

בבוקר אביבי, לפני קרוב לחמש שנים

להשיג אשראי אמריקאי שבביל גרמניה, כדי שתוכל לשלם את השילומים לישראל. **אונס מרצון.** מדינות ערב, פנו אל ה"גרמנים והבהירו כי סחורות השילומים עלו לות להגביר את הפוטנציאל המלחמתי של ישראל, דרשו להגביל את רשימת הסחורות,

"כאם לא יחול שינוי יסודי בתנאים". והו, בדרך כלל, הסעיף שבהסתמך עליו מופר כל חוזה. הסכם השילומים עם גרמניה המערבית, עליו חתם, כנאחה — לדבריו — משה שרת, היה כפוף, כנראה, גם הוא לסעיף כזה. קונרד אדנאור, הקנצלר הגרמני, הבטיח

ג'ון באור מקרף תפוחי-אדמה — הצבריות הן חמודות —

עולם השניה. היא אומנה במיוחד למלחמה נגד צוללות, הצילה פעמים רבות מטענים חשובים שנועדו לרוסיה הסובייטית. לאחר המלחמה שרתה באוקינוס האטלנטי ובים התיכון, עד אשר הועברה למימי קוריאה שם בלטה זמן ממושך, יותר מכל אניה אחרת של צי האומות המאוחדות. כדי להי נפש, נשלחה למאלטה, ממנה יצאה לסיוור ארוך בממלי הים התיכון.

כאשר שידרה האניה הצרפתית שפוליון (העולם הזה 794) את קריאות העזרה לפני שבועות מספר, חשה קניה לחוף הלבנוני, לא יכלה, מפאת הסערה העזה, לקרב לי אניה הטרופה.

מלחיה, רובם ותיקים ומגודלי זקן, ששרתו 7-12 שנה בצי, התידו מיד עם חבריהם הישראלים, הודו בפניהם כי "קשה להת קרב אל הבחורות הגאות שלכם". התנחמו בבקורם הקרוב בבירות. "שמ" הכריזו, "הענין בהרבה יותר קל".

מנגון

אצילות אחייבת

משחק הקלפים התנהל בכל עוזו, השעה היתה רבע לפני 12 בלילה. יהודה און, מנהל מחלקה באחד המשרדים הממשלתיים, נאלץ להפסיק את המשחק, למרות רצונו: "הנהג שלי בא לקחת אותי עכשיו. לא נעים לי לתת לו לחכות".

און היה אחד ממאות הפקידים הממשלתיים שמצפונם כלל לא נפק אותם כשהש"ת משמו ברכב ממשלתי, ובנהג רשמי, למטרות פרטיות בהחלט. כשהיו מכריז מוכיחים אותו על כך, היה מסביר: "תפקיד מהרה גם מעמד מסויים. אינני רשאי להדחק באר סובסטים, זה אינו לפי כבוד משרתי". ועוד נימוק נוסף הביא: "כל בקור שלי, אצל

הארץ

תולדות האמנות, בימים ב' בשבוע, בשעה 8 בערב בגרמניה רחביה... (הא' רץ).

אבל הכניסה לעולי פולין מותרת, הפנט.

ההתאחדות הישראלית לכדורגל נתנה בשבוע האחרון אות-חיים כאשר הכריזה על משחקי הליגות לנוער (ילודי 1935/6/7) ולנערים (ילודי 1983/9). (על המשמר).

מרכיב דן, צ. ה. ל. הרברט ראובן, בן-שמן תכנון מרחיק-ראות.

חברי לעבודה, או מנהלי מחלקות אחרים, אפילו לשם משחק קלפים, הוא למעשה הודוק קשרים רשמיים. סוף סוף אמר ש"שחקתי אתו קלפים יתיחס אחרת למחלקה שלי, כשיודק לה. זה אינו לטובתי האישית, כי אם לטובת הכלל".

בפקודת נציבות המנגנון, חוסלו לפחות, להלכה, משחקי הקלפים לטובת הכלל. ב"הוראה חמורה אסרה הנציבות על פקידים הממשלה להשתמש ברכב ממשלתי לצרכים פרטיים. כללה בצרכים אלה: נסיעות מן הבית למקום העבודה ולהיפך.

נסיעות מן הסוג הזה היו, בעבר, מקור בלות מאד. בכמה משרדים, נהגו מכוניות לאסוף כמעט את כל העובדים אל העבודה ובחזרה ממנה. חלק מפקידים הממשלה לא השתמשו בכלל בשרותי האוטובוסים והי מוניות לנסיעות בינעירוניות, נסעו, גם לצרכיהם הפרטיים, רק במכוניות שרות הנסיעות הממשלתי אשר על פירוק התנהל דיון בשבוע האחרון.

וג'ון ראפלינג צובע סיפון —

— אבל —

סור את המונופול על הדת ועל קולות הציבור הדתי למפלגות הדתיות בלבד. לכן, הירימו יחד קול צעקה, אשר מטרתו היתה לדרוש מן הכנסת איסור מכירתו וגיי דולו של החזיר.

רנשות דתיים של מפא"י. איש לא הטיל ספק כי אכן יש אנשים דתיים באמת, אשר אכילת בשר חזיר בפומבי פגעה ב"הם. אולם קשה להאמין שרגשותיהם הי דתיים של אנשי מפא"י, למשל, נפגעו. שני השרים שנכחו באספה, פרץ ברוב שטיין ופרץ נפתלי, התחמקו מהבעת דעה בענין זה, אם כי לא השתתפו באספה כי חברי ממשלה, כי אם כחברי כנסת בלבד. השבוע יביאו כמה מן המשתתפים את הענין לדיון הכנסת.

רוב האזרחים, הנמנים על החיים על המזון שנכנס לקיבותיהם, ולא על חישובים מדיניים קטנוניים, התפללו השבוע לכשלונה של קואליצית החזיר.

משטרה

לא להציץ!

משטרת ישראל באה למסקנה כי מצב, בו יש שוטרים, מייצגי המדינה כלפי חוץ, ש"אינם יודעים לקרוא, לכתוב ולפעמים אף לזכר בשפת האדם, הוא ללא נשוא. הוחלט לחקן את העוה, להושיב את נושאי המדים הכחולים על ספסל בית הספר. האזרח המתאים לביצוע הפעולה, דוד קצור, נמצא. הולבש מדי קצין משטרה עם שלשה כוכבים על כתפיו, מונה לקצין תרבות ראשי

של משטרת ישראל. **מדריכה הפוכה.** הראשונים בתור להשי כל, היו אנשי מחוז ירושלים. 800 שוטרים נכנסו, במשמרות, לאולם ההרצאות הגדול של הסתדרות העובדים בירושלים, ישבו על ספסלים, הניחו את כובעיהם הכחולים לפנייהם, שמו ידיהם על השולחנות כילדים טובים, והקשיבו.

הסביר עמ"מ קצור: השוטרים נתכנסו לבחינות בשפה העברית ובידיעת הארץ, יצ"טרכו, באם יכשלו, לעבור קורס של שנה, הן בזמן התפקיד והן בזמן החופשי. מי שלא יצליח לעבור בחינה שניה לאחר תקופה זו לא יראה כמתאים לחיל.

אחר כך חילק בין תלמידיו המבוגרים שא"לוגים בצירוף גליון ניר לבן, לביצוע העבר דה. כללו הבחינות: חיבור על אחד משני הנושאים: א) עליתי לארץ, ב) ט"ו שבט בארץ ובחוק לארץ; דקדוק; שאלות גיאר גראפיות; כמו: באיזה חלק של ישראל זורם הנחל "דן"?

לבסוף הבטיח קצין התרבות לשוטרים, כי איש מבין הבוחנים לא יוכל להכיר את זהותם, כיון שרק מספרים סידוריים יופיעו על גליונות הבחינה. לפני שנתן להם להתחיל בעבודתם, עוד הזהיר אותם אזהרה מסודתית: "כל המציץ בעבודת שכנו, או כל הלוחש, יוצא ועבודתו תיפסל".

הצחק אחד מעובדי בית הסתדרות שהשך ליום אחד בית ספר: "מדינה משונה! בחוק מכתנים תלמידים את התנועה, ובפנים יושבים שוטרים בכיתות".

עתונות

הצעירה סברה אחרת

לפני חצי שנה שאל דן פינס, איש מערכת דבר, צעירה ממושקפת מה דעתה על דברי השבוע, הצעירה היתה רינה דפני, אשתו של דובר משרד החוץ, בתו של המנהיג הרביזיוניסטי לשעבר מאיר גרוסמן, ילידת לונדון שלמדה 5 שנים בגימנסיה הרצלית, חייתה מאז בארצות-הברית, רנה, בת 31, שעבדה זמן מה בשבועון טיים, אמרה שהי עתון אינו מוצא חן בעיניה.

— שעה שהסמך רוקד בעיר

— קשה להתקרב !

דבר-השבוע היה בעל סגנון מוגדר מאד: הוא ראה את עצמו מכשיר לחינוך ציוני, יהודי ומפלגתי, כחן בעיקר לבני העלייה השנייה וחניכיהם, השמרניים מטבעם. הוא דמה לעתאים שהופיעו בכרית-המועצות ובי אירופה המרכזית, שהתנגדו למגמת הסני

מכונות הלימוד בחזון הראוה
סוף של שיעור

הצליחו לגלות מי פרסמה.
הדבר גרם לייצרנים הישראליים כאב ראש
עוד גדול מאשר בעבר. הם חוששים כי עם
תחילת הקיץ תציף הקוקה קולה את הקיוסי-
קים, תוריד את הגונו מגדולתו המסורתית.

תאונות גלגלים על פרחים

רחוב דיזנגוף בתל-אביב היה עדיין ריק
מאדם, באחד הבקרים של השבוע שעבר.
הגשם שהרטיב במשך הלילה את הרחוב,
אילץ את הנהגים המועטים לנהוג בזהירות,
לנוע באיטיות על הכביש החלק.
יצחק סוליימן, תלמיד בית-ספר צבאי לנהג-
גות לא היה שונה מאחרים, מילא אחר הור-
אות מורו בצייטונת מוגזמת, הגיע את מכר
נית המשא הכבדה במהירות מקובלת לאורך
הרחוב השקט. היה זה שיעורו העשירי מאז
נתקבל לקורס, לאחר בדיקה מדוקדקת של
רופא. הוא כבר ראה בדמיונו את הרשיון
הנכסף כשהוא ניתן לו על ידי קצינו, החליט
כי עליו לעבור את המבחן בכל מחיר.

המורה, מאיר ציציון, היה פחות נרגש,
הניח את מרפקו על אדן החלון, השקיף על
חלונות הראוה שמשני צדי הרחוב, לגביו
היתה העבודה חדגונית, משעממת, דמתה
למעגל איץ סופי של תלמידים העוברים דרכו,
סופגים את התורה, הופכים ברובם לנהגים
כמוהו, אך הוא ידע את האחריות הרבה ש-
רבעה על שכמו. כל סטייה קלה של תלמידו
הירוק עלולה היתה לקפח חייו של אדם,
לגרומ לתאונה, רגלו היתה מוכנה תמיד
ללחוץ על דוחשת המעצורים הכפולה, המיו-
חדת למכוניות-לימוד.

כאשר עברה המכונית על פני קולנוע
ארמון דוד הרגיש לפתע כי תלמידו צנח על
ההגה, איבד את הכרתו בעוד רגלו לוחצת
על דוחשת הבנוין. יעקב ניסה לעצור את
המכונית מיד, אך המנוע היה עדיף, דחף
בעזר המכונית על המדרכה שמימין, ה-

מקור הכנסה לתעשייה מאד פופולארית במד
דינה. התעשייה : גונו.
המשקה, שהפך לאומי, זרם מדי יום ביומו
אל תוך אלפי פיות צמאים, היה חסר מתחרים
בשוק המשקאות היהודית. הסיבה : הוא היה
קל, מרווח, והעיקר : זול.

מאז הוקם קיוסק רעוע שעמד לפני 35
שנים לא הרחק מגמנסיה הרצליה, תל-אביב,
התעשרה המדינה באיפי חנויות מוכרות גונו,
שהעסיקו ב-85 מפעלים זעירים, אלף פועלים.
השבוע, בעת שהתאחדות ייצוגי הגונו חגגה
את יובלה העשירי, ירדה מודעה נאה בעתונות
כפצצה על ראשם של מנהלי הענף. המודעה :
הבטחה חגיגית להשקות בקרוב את אורחי
ישראל במשקה האמריקאי המפורסם, קוקה-
קולה (העולם הזה 794).

לייצרני הגונו, שהחלבטו בשנים האחרונות
בבעיית חוסר הסוכר, הגורם העיקרי להמתקת
המשקה, לא היתה זו הידיעה הראשונה על
הקוקה-קולה. עוד לפני ארבע שנים החליטו
משקיעי הון לייצר את המשקה בארץ, אך
החברה האמריקאית עמדה על כך שהתרכיז
ישלח מארצות הברית, לא ייוצר בארץ, משום
כך נתקלה בסירוב, לשמתחם של ייצרני הגונו
הישראלים.

מי פרסם ? אך זו לא היתה המלה האח-
רונה של ההשפעה האמריקאית בצורותיה ה-
שונות. קבוצת עשירים ישראלים באה לידי
הסכם עם מנהלי חברת קוקה קולה, לפיו
ישקיעו לירות ישראליות, יקבלו תמורתם
מכונות אמריקאיות חדישות, יציפו את השוק
בבקבוקי המשקה.

הסערה שקמה בעקבות הסכם זה היתה גדו
לה. שליטי הגונו טענו כי המשקה האמריקאי
פחות בערכו התזונתי מן היצור הישראלי,
שיכול היה, בתנאים נורמלים, להיות מופק
מפרי הדר וסוכר. הם פנו אל האוצר, שאישר
את הקמת המפעל, לא אבה להאזין לטענות
על ההרס שיגרם הדבר למפעלים המקומיים.
כאשר פורסמה בשלישית מודעה בהארץ
מיהרו ייצרני הגונו לחקור במקורה, לא

שון לילה על ידי המשטרה האיטלקית, הושמו
במצער. ביניהם היה גם ישראל אפשטיין,
קצין המטה של האצ"ל ברומא.
אפשטיין, שגולד בילגה, הצטרף עוד ב-
שחר נעוריו לתנועת בית"ר, בה ינק את תר-
תו של זאב זיבטינסקי, הפך, כשהתגבר,
לחבר אצ"ל מושבע. כאשר פלשו הגרמנים
לטולין, שם מילא תפקיד מרכזי בתנועתו,
ברח שוב לוילנה, הצליח, לאחר הרפתקאות
רבות, לעבור את הגבול הרוסי, להגיע לארץ-
ישראל בעצמו של המאבק עם הבריטים.
לאחר שעבר כפועל בסלילת כבישים וכ-
מורה בבית ספר בפתח-תקוה, החליט לעבור
קורס מפקדים של אצ"ל, לאחר מכן נשלח
לאיטליה, בה החל הארגון להקים את מרכזו
האירופי.

אפשטיין מילא תפקיד אחראי ראשון ב-
מעלה. דרך איטליה עברו רבבות פליטים יהו-
דים, ממנה זרם נשק רב לארץ, היא הפכה
למרכז המחותרת היהודית, לאחר שבארץ נאס-
רו רוב מנהיגי הארגון. האצ"ל החליט להמ-
שיך במאבקו בבריטים גם באיטליה, החליט
לפוצץ את בית הצירות הבריטית ברומא.
בפעולה זו היה לאפשטיין חלק ניכר בתכ-
נון ובבצוע. הוא קיווה כי האיטלקים לא
יגעו בו לרעה אף כי נודע להם דבר התכנית.
אך הבריטים היו בעלי השפעה גדולים מאשר
קומץ היהודים שלהם בהם. הגיעו את משטרת
רומא לעצור את אפשטיין, הוא היה מיואש,
כיוון ששמע על גלות אריתריאה, על לדול
השורות, החליט לברוח ממאסרו, להצטרף
אל חבריו.

ממתקים מרדימים. באחד הלילות,
התייד עם שומריו בבית הסוהר, הגיש להם
ממתקים מלאי סם שנה. לאחר שנרדמו, שלשל
חבל מחלונו, רצה להגיע בעזרתו אל הרחוב
הריק. בהיותו במחצית הדרך, התעורר אחד
השומרים, נקב באקדוחו את בטנו של אפי-
שטיין, שנפל ארצה, גסס משך 16 שעות
תמימות, כשגופו מלא חבלות, עמוד השדרה
וצלעותיו מרוסקות.

קבורה בחשאי. דעת הקהל האיטלקית
היתה נרגשת, טענה כי היה זה רצח בדם קר
שתוכנן על ידי הבריטים, בוצע על ידי
האיטלקים מכשיריהם עושי רצונם. אשים דגו-
לים הקימו רעש סביב הפרשה, כמה קציני
משטרה פוטרו ממשרותיהם בהאשמות של
עוה למחתרת, העתונות פתחה במסע הש-
מצה נגד ההשפעה הבריטית.

אך יותר מכולם התאבלו חבריו של ישראל
שקיפח את חייו בעודו בן 32 שנה. אביאל,
ככיננוי המחתרתי, היה להם סמל הגבורה.
ההקרבה. הם ביקשו רשיון לערוך לו הלחית
מופת, לקברו בטקס צבאי בבית העלמין שב-
רומא. אך עוד טרם נסתיים המשא והמתן
עם השלטונות האיטלקיים, מהרה הובלשת
באישון לילה להביא את הגופה לבית הקברות
היהודי, אלצה את הקברן לטמנה באדמה.
לאחר שאיימו עליו באקדוחים.

העלבון צרב את חבריו, את קהילת יהודי
איטליה כולה. תקוותם היחידה היתה להעלות
ביום מן הימים את עצמותיו לישראל.
השבוע הומחשה התקוה. ארון עטוף שחור
ריס, מוקף נערי בית"ר, הורד מהאניה נגבה,
הובא תל-אביבה, למצודת-זאב, בנינה של
תנועת החרות. למחרת נחו עצמותיו של יש-
ראל אפשטיין בבית העלמין בנחלת יצחק,
ליד קברותיהם של חבריו לשורה.

תעשייה בוז לוקה!

השמש הישראלית השולחת את קרניה ה-
לוהטות ברוב חרשי השנה, היתה מתמיד

סציות והבלתי-חינוכית של העתונות ה-
אמריקאית.
כשפעם שם דבר-השבוע מלכתיופיו על
שערו, עורר עליו את חמת קוראיו, זכה
לשיר התקפה מיוחד מידיו של נתן אלתרמן.
תפוצה מזו ערכים. רינה התנגדה
לקו זה, הוזמנה להשמיע את דבריה בפני
העורכים הקשישים של דבר. כתוצאה מן
הדיון, הורשה לה לנסות את מזלה, להכין
שני גליונות לדוגמה, שלא היו לפירסום.
נסיין זה עלה 6000 ל"י.

בראשון לינואר הופיע דבר-השבוע במת-
כונת חדשה, כמעט כל מדוריו הקודמים
נפסלו, צורת השער החלפה.
אולם השינוי לא היה חרימסמעי וסופי.
רינה דפני צורפה למערכת רק כיועצת, ללא
סמכות אמיתית. יחסיה עם העורך האחראי,
דוד בראלול, יציגו הקו הקודם, היו מתוחים.
חיים איזיק, עורך אומר, כיהן כעורך מעשי,
מעין בורר בין שתי הגישות.

השבוע, עם הופעת הגליון החמישי, טרם
הוכרע המאבק. רינה טוענת לשנוי קיצוני
יותר, סבורה שהוא דרוש כדי לשנות את
ציבור הקוראים של דבר-השבוע, למשוך ל-
עתון את הציבור הצעיר בעיר ובכפר, שחשב
את העתון עד כה לציוני מדי. בראלול
סבור, לעומת זאת, שאין להקריב למען
מטרה זו את הערכים הציוניים והלאומיים
שכיוונו עד כה את סגנון דבר-השבוע.
היתה זאת, ביסודו של דבר, בריחה בין
אמריקה ורוסיה. עורכי דבר, שהכריעו ל-
טובת אמריקה על הזירה הפוליטית, התק-

עורכת "דבר-השבוע" דפני
ערנס של ערכים

שו מאד להכריע לטובתה בזירה העתונ-
אית — כי כמעט כולם היו בעצמם בני
רוסיה, בני העליה השניה והשלישית.

תורת האומה מחלון אימלקי. כדור בריטי

באחד הליכות של שנת 1946 הוחררו תוש-
בי רומא לקוק התפוצצות אדירה, שמוטטה
את בנינה המפואר של הצירות הבריטית,
מרכזו של האינסטיטוט באיזור הים התיכון.
היתה זו אחת מפעולות אצ"ל שבאה כתגובה
על המצור ההדוק ששמו הבריטים על רשת
העליה היהודית מאירופה.

המאסרים שבאו לאחר מכן היו המוניים.
כל חברי בית"ר באיטליה הוצאו מבתיהם באי-

במברק: אידיאולוגיה

תפקיד השבוע נמסר לגבריאל צפרוני, העתונאי העליון ונמוך הקומה של הבקר, שהוא גם סופרן של כמה סוכנויות זרות. צפרוני קיבל מברק ממערכת הסוכנות ה"טלגרפית יונייטד פרס (יו. פ. י.) "הסבר מיד במאמרים מלה את הפילוג במפ"ם."

שדום זיסמן מתפרץ לעבר שמואל מיקוניס בכנסת אתלטיקה פולטיית

מפ"ם הערבי רוסטום בסטוני יליד כפר טירה על יד חיפה. דעתו של בארד: בסטוני היה צריך להיחלדו גליצאי, כי הגליצאים הם המעוט המדוכא ביותר במדינה. בסטוני עצמו היה גם הוא בחדשות אחרי שכל העתונים, כולל על המשמר, פרסמו ב"הבלטה הודעה של קבוצת ערבים מפ"מית בצורת שטענה שלא יהיה לו כל סמכות ל"הצטרף בשם ערביי מפ"ם לסיעתו של משה סנה. אמר בסטוני: "אולי ישנו בסטוני אחר בישראל, כי אני לא קבלתי שום מכתב!"

במכתב: מה נשמע

כדי להדגים את מבטאו ספר רוזני, בניי תיים, את הבדיחה האנגלית אודות פועל הרכבת שהוצא לפנסיה לאחר שלוש שנות עבודה. הפועל ביקש מהנהלת הרכבת שיתנו לו, למגורים, קרון רכבת ישן על פס"צודי. הבקשה נתמלאה. כעבור שנה הלך המנהל לבקר את הפועל, מצא אותו יושב בגשם השוטף על מדרגות הקרון, מעשן את מקטרתו. כשנשאל מדוע הוא מסכן את בריאותו, הסביר: "אדוני, נתת לי קרון שבו אסור לעשן!" מוסר ההשכל ישן על רוזני: אין לדרוש מחיכים ישראלים שיהיו להם אותם מושגים של משמעת וסדר כחיכים בריטיים. אחרי שלוש זיסמן, ח"כ הציני, הת' פרץ בכנסת וניסה למנוע בעד שמואל מיקוניס להמשיך בדיבור (התולס הזה 795) תאר ג'ורטלס פוטט את מי שהיה רב' סרן בצה"ל (ומנהל מבצע מרכזי נגד תאו' נות דרכים) כ"טיפוס אתלטי חסון". רוני (השודות היפה) הולמס, שנידונה בשעתה להתנהגות טובה, אחרי שבעלה נידון לארבע שנות מאסר בעוון מעשה שוד, כתבה מכתב מבראזיל לידידה בארץ, הבטיחה להם (אנגלית) שלא שכחה אותם, מתענינת לדעת מה מתרחש בישראל.

נקב בשמות שלושה אמריקאים, חושבי שי' קאגו, שתפקידם היה לנהל את העסק מעבר לים.

הווי הקסם האישי

המצב הכלכלי, ששרר בארץ בשנים האחרון, גות, בהן היה הביקוש מרובה מן ההיצע, לא יכול היה להביא להתפתחות רצינית של אמנות המכירה. אמנות זו התפתחה במשך שנים בארצות רבות, בהן גבר ההיצע על הביקוש, גרם לכך שהסוחרים הפשו דרכים מקוריות ומיוחדות כדי להביא את הלקוח לידו קניה מרצון, ולעתים, כמעט מאונס.

שהוצג בקולנוע חוגרבי מעבר לרחוב. כך אירע, שאחד הספרים, בראותו שהעסקים אינם פורחים ליד מגולור, העתיק אותם ל"קולנוע הסמוך". ללא כל קושי עלה בידו למכור את כרטיי סי הסרט הרוסי על המזרחה שממול. כרטיי סי כל בתי הקולנוע בתל-אביב דומים, והי קונים, בתמימותם, לא טרחו לבדוק שמו של איוה אולם מודפס עליהם, היו בטוחים כי רכשו כרטיסים למוגרבי.

מן הזירה לאופירה, גם הסדרן בשער מוגרבי לא הבחין בשום דבר מיוחד, אף לא הסדרן השני, שהוביל את הוג הצעיר, בעלי הכרטיסים, למקומותיהם בשורה בע' לט מספר ביש: 13.

בינתיים נמכרו בקופת מוגרבי כרטיסים שנשארו אותם סימוני המקומות, אלא שבעלי הם אחרו לבוא להצגה, תבעו מקומותיהם רק באמצע סרטון הפתיחה. הסדרן הותיק בודק את שני זוגות הכר' טיסיים, החל מסנן קללה על "הקופאי המי' טומסס", כאשר הבחין מישהו כי הכרטיי סים שייכים לבית קולנוע אחר.

שני אנשים נדהמים ומבווישים במקצת, קמו ממושביהם, לקול צחוקם של השכנים, גלו מזירת השוורים לאולם האופירה ה' מוסקבאית שבעברו השני של רחוב בך יהודה.

פשעים שיקגו לקרית-אמלון

פקיד הוואר התל-אביבי נטל לידו את החבילה, החליט להציץ, כמקובל, אל תוכה. הייתה זו חבילה לא גדולה, שעל גבה היו מודבקים בוליהם של ארצות-הברית. בתו' כה נחו דוגמאות של מסרקות מכל הסו' גים, חבילה תמימה ביותר, אבל עינו ה' כוחנת של הפקיד הבחינה במשהו שלא היה כשורה, לדעתו: דפנות החבילה היו עבות יותר מהרגיל.

כעבור דקות ספורות הונחו על השולחן הרחב דפי ניר מכוסים בכתב-סתרים שגרים לכאב ראש כללי במשרד, אבל פוענח לאחר מכן בהצלחה על-ידי מומחה מטה המשטרה. הפענוח לא גרם נחת למשה אסס, יליד סוריה, בעל הנות לצרכי צלום ברחוב יפו, בתל-אביב, ששמו נזכר לעתים קרובות מדי בין שורות כתבי-הסתר. אסס, מושב קרית מטלון, הואשם מיד בהשתייכות לחבורת מבריחים בינלאומית שעסקה בהברחת סחו' רות בממדים עצומים מארצות-הברית ליש"ר אל. אם כי הכחיש את עוקר האשמות, לא גבר אסס על יצרו, ניסה, לדברי המשטרה, לשחד סמל שיסתייר כמה מהממכרים, יקל בכך על האשמות החמורות נגדו. חוקרי המשטרה, שחיפשו בהנותו של אסס, לא הופתעו למצוא סחורות מוכרות ב" מחסן מוסתר בתחתית הבנון, גילו גם את ה' דרך בה נהגה הכנופיה לסנן לארץ, הדרך: קבלת מאות חבילות על שמותיהם של אזרחים ישראלים ושבתוכם הוסתרו הסחו' רות. רשימת שמותיהם של אזרחים אלה, שנהגו לקבל אישית את החבילות, למסן, כנראה, לידי החבורה, נמצאה על ידי חוקרים, שצדו כשלושים מהם. המכתב לא חסך אף בפרטי-פרטים: הוא

סיעה אל תוך תנות פרחים שבעלתה, צפורה לוי, הספיקה לצאת בעוד מועד מן הדלת האחורית. סוליימן, שנפצע קל הועבר מיד לבית ה' חולים, טען שלא היה לו מושג מדוע התעלף. אך דבר אחד היה ברור: אילו היה במכונה מצמד (קלאש) כפול לא היה קורה מאומה. בעלת התנות החיוורת, התבוננה בחלון ה' מרוסק, הפליטה: "ראו מה עוללו לגלדילות שלי!"

תחבורה אתי צריך לסגור?

יוסף רוטנברג לא היה עורך-דין, הוא היה נהג של חברת דן. על כך, כאשר רשם לו לפני שבועות מספר, שוטר תנועה פרוט על אשר לא סגר את הדלת הקדמית של מכוניתו, קיבל בשקט את הדין, המשיך ברכו לאחר שסגר אותה. אך עורך הדין של החברה, שנטל לידיו את הטיפול בתביעה, לא היה תמים דעה עם השוטר. הוא דפדף בספר תקנות התחבור' רה, הציץ בסעיף 26, בו נאמר: "נהג אוטובוס לא יסיע את מכוניתו אלא לאחר שסגר את דלתותיה..."

שוטט השלום, יצחק הראל, מצא את ה' חוק סתום למדי, פרשו לבסוף בצורה ש' זיכחה את הנהג, הפרוש: על הדלת, לפי החוק, להיות סגורה בעת הנעת המכונית בלבד. לא נזכר מאומה כי על הנהג להשאיר ה' סגורה במשך הנסיעה.

פסק הדין התמיה את הנהגים עצמם, שנה' גו עד אז בחומרה יתרה לסגור את דלת ה' מכונית. יותר מהם נדהם פרקליט מחוז תל-אביב, ששלח את סגנו, אלעזר ליבסון, לערער על פסק דינו של הראל בפני בית דין מחוזי לערעורים.

ליבסון טען כי הכוונה של החוק היתה ברורה: מניעת אסונות. הנהגים ידעו על כך, השוטרים הקפידו על כך, פירושו של החוק בצורה אחרת יגרם להפקרות ול' חאונות, אך מתוך שלושה שופטים, הצדיקו שנים את פסק-דינו של הראל.

פרקליטות המחוז לא נרתעה, הגישה ערעור נוסף לבית הדין העליון, שאחריו באה רק אפשרות יחידה: פניה אל שר ה' תחבורה, שיתקן את החוק. רטן שוטר תנועה ותיק: "אני חושש ש' במקום ספר רפורטים יציידו אותנו מעתה באלונקות".

דרכי חיים שורה מספר 13

מאז משפט אורן ירדה בהרבה פופולאר' יתו של הסרט הסובייטי בישראל. מאז האשמת רופאי מוסקבה, פופולאריות זו כמעט שנעלמה כליל. בזה חשו בעיקר ספסרי הכרטיסים שניסו, בשבוע שעבר, לשכנע את הקהל לקנות מהם זכויות כניסה לטרט הרוסי הקונצרט הנדוד, שהוצג בקולנוע מנדלור, תל-אביב. המלאכה לא היתה קלה, ולא פעם נשאר בידיהם עודף ניכר של כרטיסים ללא קופצים עליהם. לעומת זאת היה, באותו שבוע, בקוש טוב לכרטיסים לטרט אחר, אמריקאי, טוריאדור,

"קום אל הקרב, שוראדור..."

כריכות

ל-העולם הזה

המועד האחרון לכריכת גליון "העולם הזה" נקבע ל-15 בפברואר 1953. את הכסף יש לשלוח ע"ש "העולם הזה" לא ע"ש "מדור הכריכות".

סרטים

"הנרי החמישי"

מבקר אנגלי אמר פעם ששיקספיר לא כתב את מחזותיו לתיאטרון כי אם לקולנוע. הוא התכוון להגיד בזה כי יצירותיו של משורר זה לאומי של אנגליה הותאמו לבמה שונה בתכלית מן הבמה הרחבה והמסורבלת בתאטרונת הנהוגה היום. שיקספיר חלק את מחזותיו לתמונות קצרות, המתרחשות, לירוגי, במקומות עלילה שונים. כיוון שעל במתו לא הועמדו תפארת, רוח, והתפאורה האחת שהיתה בה נמצאה בדמיונו של הצופה, לא היה קשה להחליפה במהירות. מהירות כזאת נמצאת בימינו לא על הבמה אלא על בד הכסף.

אוליב ג'ורג'ס אוליבייה, אמן שיקספירי בעל חזקת, המציא סדרה ארוכה של להטוטי סרט העושים, בצרוף השורות המצללות והמשחק ה"מציני" את הנרי החמישי לעיבוד המוצלח ביותר של יצירה שיקספירית איזו שהיא. בהכללה זו יש להכניס אף את המלט, אותו הפיק אוליבייה שנים אחדות לאחר הנרי החמישי.

אולם זוהי רק חצי האמת. מ" בחינה טכנית אמנם מתאימים מחורזיו של שיקספיר לעיבודים קולנועיים. אולם מכוונה פיוטית אין הדבר בדיוק כך. בימיו של שיקספיר פור נהגו השחקנים לצעוד מפעם לפעם לפנים ולקבלם באוני הקהל מוולוגים ארוכים. כיום, שקר מוס"ם כם תיאטרוני זה אינו זוכה, לרוב, להסכמה כללית. עיבוד שיקספירי לסרט הוא, על כן, מלאכה קשה ומסוכנת.

אבל לורנס אוליבייה, אמן שיקספירי בעל חזקת, המציא סדרה ארוכה של להטוטי סרט העושים, בצרוף השורות המצללות והמשחק ה"מציני" את הנרי החמישי לעיבוד המוצלח ביותר של יצירה שיקספירית איזו שהיא. בהכללה זו יש להכניס אף את המלט, אותו הפיק אוליבייה שנים אחדות לאחר הנרי החמישי.

למא את החסר. הנרי ה' החמישי (1387-1422) היה אחד ה"מלכים האנגלים גבורי החיל ביותר. הוא הצליח לפלוש לצרפת ולכבוש חלק הגוון ממנה. המחזה, וגם ה"סרט" (שהופק בערב הפלישה לגור' מנדיה, 1944), רצופים, כמוכר, אימ"רות פטריוטיות היוצאות מפיו של המלך, משבחות את אנגליה, מעוררות את החיילים לקרב.

כמה מנאומיו המפורסמים של ה"מלך" (תפקיד המבוצע על ידי לורנס אוליבייה עצמו, שגם ביים את ה"סרט), וכן הקדמה מפורסמת, בה מומרץ הקהל להשתמש בדמיונו כדי למלא את החסר במשחק של הלהקה, מושמעים לפי מיטב מסורת המשחק השיקספירי: לשון ברורה מבוססת בבהירות שאין למעלה ממנה.

הסרט פותח במראה כללי של הונדון בזמנו של שיקספיר. בתיאטרון הגלוב נערכת הצגת המחזה הנרי החמישי. להקתו של שיקספיר, שהזמן הקצר אשר עמד ל"רשותה" לחזרות לא הספיק לה לשינון החרוזים, פותחת בהצגה, אולם עד מהרה עובר הצופה, ב"דמיונו" (ובעזרת מצלמת הקולנוע), מן התיאטרון צר המידות אל מרח"ב" היים ושדות צרפת. אוליבייה לא ניסה להיות ריאליסטי, צלם גם חלק גדול מתמונות החוץ מול תפארת רות צבועות בצבעי פסטל עדינים.

אף על פי שהנרי החמישי פונה בראש ובראשונה אל קהל המכיר היטב את התרבות האנגלית ואת יצירות שיקספיר בפרט, יש בהחלט להכיל בין היצירות שעל כל חסד סרטוב לראותן.

"פוריאדור"

מלחמת השחרים היא ספורט (אף על פי שרבים יסרכו בכל תוקף לכנותה בתואר הזה) עתיק יומין. שנוד מיוון ורומא העתיקות, דרך ארץ המאורים, לספר, בה הוא נחשב לשעשוע (ולפולחן) לאומי מ"ספרד הובא הספורט לאמריקה המ"כזית והדרומית וגם שם הוא פור פולארי ונכבד ביותר. טוריאדור בא להסביר לקהל ה"

הדיוטות בעולם הגדול משהו על טיבה של הלחימה בשחרים. הוא אינו מגלה את כל הקלפים, אינו מר"אה את האכזריות שבמשחק: את המתח האיסטית של השור, את גס"סתו לעיני הקהל המריע. לזה דאג הצנזור האמריקאי, המקפיד בענייני צער בעלי חיים.

אולי משום כך קל לקבל בצורה חיובית את הצד השני של הלחימה בשחרים: את הגבורה העילאית, את קור הרוח של המאטאור, את ה"מסורת היפה והמפוארת, את הסכ"סים העתיקים.

השוררים האמריקאים. טוריאדור מספר אודות ספורטאי אמריקאי, אי, צ'אן ריגאן (ריברט סטאק). ה"עושה במקסיקו, משתדל ללמוד את אמנות הלחימה בשחרים.

שלב אחר שלב עוקב הצופה אחרי אמוניהם של לוחמי השחרים, לומד להבין, במידת מה, את סודות המשחק האכזרי. וכיוון ש"להבין פרושו — לסלוח", מתרגל הצופה אט אט לרעיון שכל הענין הוא ספורט חיובי, מתיחס באהדה לרצינות ש"מגלים כלפיו אנשים כמו: טוריה (לוחם שחרים) מקסיקאי גדול (גיל) ברט רולאנד) המקריב את חייו ב"הצילו את צ'אק ממות; אשתו (קאטי חוארדי); נערה מקסיקאית ממשפחה אריסטוקרטית (ג'יו פיג); לוחמים גבורים אחרים, שלא לדבר על מספר גדול של שחרים אמריקאים.

קטעים עובדתיים אלה (שחלק מ"הם נערך על ידי הבמאי ג'ון פורד, אף על פי ששמו אינו מופיע ב"רשימת המבצעים) מתקנים במידה רבה את עלילת האהבה המיותרת, שנכתבה — בחלקה — בידי באד באטיצ'ר, לוחם שחרים מקצועי ש"הפך סרטאי, ואשר גם ביים את ה"סרט.

"איש הברזל"

כל סמני הסאדזום, המתרים על ידי צנזורים למיניהם, רוכזו בסרט הזה, אודות קוק מייסון (ג'ף צ'נדלר), כורה פחם ההופך מ"אגרוף מפורסם. הוא זוכה, בגל"אכזריותו הרבה בזירה, לשם רנ, ורק לאחר שלמד לשלוט בעצמו, ללחום בצורה ספורטאית, הוא נעשה גם אליל הקהל.

איש הברזל הוא נסיון למשוך ל"קופה, באמצעים לאאמנותיים זר"לים, קהל חובביאלימות לשמה.

בקצרה

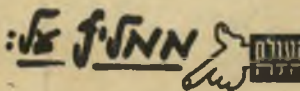
תלמה ג'ורדן, נשיאה ותו"ב"ע כללי מסתכנים זה בזה וגם ב"מעשה רצה. משחק משובח של ברבארה סטאנוויץ, גודל קורי.

קו וואדיס? רומא עולה באש ועוד מחזות אימים המוגימים. הרבה מבחינת הכמות, פחות אי"כות. דבורה קאר, רוברט טיילור, פטר יוסטינוב.

הזמנה לאושר. מה שקור"רה כאשר נערה מיליונרית מסכנה חולה במחלה ממארת, מסתכנת ב"אהבה אומללה (למראית עין). ומע"שה גסים — נצלת ממות בטוח ב"עורת גתות. וואן ג'ונסון, דורותי מאגואייר.

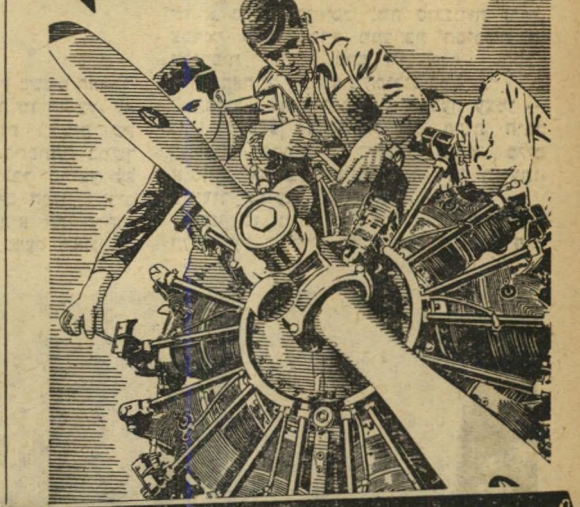
דרך הסומה. סרטשע עובר"תי למחצה. אקדחים ומכוניות סטות, כמו שכבר נראה בסרטים רבים מ"אותו סוג. סטיב קוקריין.

טאראס ש"בצ'נקו. ביוסרט"סובייטי אודות המשורר האוקראיני הנודע.

הנרי החמישי טוריאדור

למד מקצוע
בית-ספר תעופתי-טכני חיל אויר

לחזורים הבאים נשאר מספר מקומות מוזמנים
נערים בני 16 יפנו ללשנות הגיוס
לקנות פרטים

דונומא
המעשונים מחכים לה
אחים בזרנו בע"ח

למדו אנגלית היטב
בבית הספר לשפות "קדימה", רח' בן יהודה 74, תל-אביב
בהדרכת מורים מדופלמים מאנגליה
בהתאם לדרישה המרובה, נפתחים קורסים נוספים כדלהלן:
(1) למתחילים: מ-9-10 בבוקר; מ-5-6, 9-10 בערב;
(2) למתקדמים ולמשתלמים: בכל שעות הערב;
(3) לתלמידי בתי"ס עממיים ותיכוניים: מ-3-4, 4-5 אחה"צ.
פרטים והרשמה:
מ-9-12 בצהרims מ-3-9 בערב (פרט ליום ששי).
גם לקורסים לעברית וצרפתית (כל הדרגות)

רדיו-דוקטור
תל-אביב, רחוב אידלסון 4, טלפון 5195
א. סדור של מגבירי קול
מעבדה מיוחדת בשביל:
ב. תקון מכשירי הקלטת קול
ג. תקון של מקדפי רדיו

— וקצינות חיל-הים נהנות —
אך לא כל כך ספורטיביות

הפרסים, שימסרו למנצחים נכונה, לא יהיו צנועים, יגדלו במידה שהנחשון יעורר הד גדול.
הנחוש האחד אותו יכול העולם הזה להציע לקוראיו היום הוא: מתי יתחילו סוף סוף משחקי הליגה בישראל?

איגרוף

למתאגרף: תפריט ללא צנע

ארבעים ושלושת המתאגרפים מאגודות ה"מתאגרפים של הפועל מכבי וביתר, שבאי לכפר סבא ליטול חלק באליפות האיגרוף למתחילים, לא הצטערו על בזבז שבת לסי פגנת מהלומות.

המארחים, אנשי הפועל כפר-סבא, נהגו ב"צורה נדירה לגבי היחסים בין האגודות; הם אירחו את המתאגרפים בבתי פרטיים, דאגו שלא יחסר להם דבר, כולל מגות לא קטנות של עופות, ביצים.

היתה זו אדיבות ראויה לשמה, שהשפיעה במידה רבה על מצב הרוח ששרר על הזירה. בתוכה נערכו 32 קרבות, העסיקו ביותר את השופטים שלמה אדיר ויצחק סגל. אדיר, שהיה טרווד ועייף מרוב עבודת שיפוט, לא הרגיש במבט ראשון, כי באחד הקרבות עלה מתאגרף חיפאי על הזירה בפעם שניה, ב"תקוה שלא יכירוהו בין עשרות הספורטאים. אבל השופט בעל העין החדה הבחין בספור"טאי החרוץ במבט שני, הפסיק את הקרב מיד, חסך על ידי כך למארגני התחרות חמש עשרה דקות יקרות.

בסיכום הנצחונות זכתה ביתר טבריה ב"ארבעה מקומות ראשונים, הפועל ירושלים ותל אביב בשלושה ושני מקומות ראשונים כל אחת.

— שעה ששערים נבקע —
ברד של בעיטות עזות

דרך משחקם שהוכתר בהצלחה. הארגון ה"מופתי של משחקיהם, ריבויי הקבוצות המצור"ינות, לא הועילו לאנגלים להחזיק בכתר. אך למרות זאת, לא היה איש בעולם שקבע כי הכדורגל האנגלי שקע, סיים את חקופת עליונותו הבלתי מעורערת בעבר. קבוצותיו המהוללות המשיכו לקצור תהילה ברחבי ה"עולם, הולירו כוכבים שהועברו מקבוצה לקבוצה תמורת עשרות אלפי לירות. לאנגליה היתה תמיד האפשרות להעמיד שלוש נבחרות בחזקה בהן.

מארגני נחשוני (פולס) הכדורגל באנגליה ניצלו יפה תופעה זו של אי היציבות בקבר צות הליגה, ויכו את מנחשי תוצאות 12 מש"חקים בפרסי כסף עצומים. האנגלים התלהבו מן הנחשוני, שלשלו לסוכנים כמה שילינגים, ציפו בחרדה לתוצאות המשחקים, שהיו עלולים להעשירם ביום אחד מבלי שיסכנו אלא סכום פועט.

אך הדבר לא היה קל כל עיקר, תהפוכות המשחקים היו בעוכרי המנצחים הדמיוניים ביותר. הפתעות נטלו בכל שבת, שינו לחלו"טין את תמונת הטבלה הקודמת.

ליגה אנגלית בכל מקום. הפתעות ותהפוכות אלו המריצו מארגני נחשוני ב"ארצות רבות אחרות לכלול בנחשוניהם, נוסף לקבוצותיהם המקומיות, גם את קבוצות ה"ליגה האנגלית. על ידי כך הפכו קבוצות הכדורגל הבריטיות מוכרות גם מחוץ לארצן. חובבי ספורט רבים בעולם כולו החלו עוק"שים בהתעניינות רבה אחרי תוצאות המשחקים שלהן.

בשבעות הקרובים יגיש גם העולם הזה לקוראיו שילוב של נחשון מקומי ובריטי.

— מדחי קניה מריעים —
לקול צעקת יחיד

כדורגל

"COME ON THE KENYAS!"

גבוהים ומפותחי גוף, אחדים מהם מגודלי זקן בסגנון המלח המופיע על גבי קופסת הסיגריות פליירט, עלו שחקני הכדורגל של הסירית הבריטית קניה (ראה במדינה) על מגרש הפועל בחיפה, להתמודדות עם נבחרת חיל הים הישראלי.

המגרש המקושט בדגלים, מאות אנשי הצי לבושי הכחול ושפע הצלמים שיוו למאורע חגיגות שכסתה במקצת על הסיכוי הקלוש לאיכותו של המשחק. היה ברור מלכתחילה כי צוות קניה, או כל אניה אחרת, אינו מסר גל בתנאי המיוחדים. להעמיד קבוצה בעלת שיעור קומה. היה זה מעשה בלתי-ספורטיבי, לכן, לכלול בהרכב הישראלי, שחקנים שלא השתייכו מעולם לחיל הים.

לאנגלים, מאידך, לא היה תחליף טוב יותר לאחד עשר שנבחרו מתוך 750 מלחיה של קניה. הם שיחקו ברוח האופיינית להם, לחמו בעקשנות שקטה משך כל תשעים ה"דקות, ספגו ארבעה שערים ללא מענה ב"סימן.

שיעור מאבק ל"ישראלים. למרות זאת לא היה המשחק משעמם וחד צדדי, הוכיח כי לא תמיד קובעת האיכות, את הרוח הקבר"צית סימלו האורחים, שעודדו את שוערם כל אימת שספגו שער, רצו ללא הפסק מפנה אל פנה. גם אם היו סופגים 12 שערים היו ממשכיכים לשחק כן, העיר קצין חיל הים, ששרת בזמנו בצי הבריטי.

לגולדשטיין היה זה אמון מצויני, הודמנות נוחה להבקיע שערים. הוא פרץ מדי פעם לפעם את שורת ההגנה האנגלית, המטיר ברד של בעיטות עזות לעבר השער, נעזר

לא במעט על ידי חברו לקבוצה ג'והני הרדי, נמוך הקומה. ג'והני, שחמק בין המגינים, דמה לעתים לעכבר הנלכד בין שני חתולים, הצליח כמעט תמיד לצאת בשלום מההתנק"שיות עם הענקים הבריטים, זיכה את קבוצ"תו בשער הראשון.

לדעת לסלי ברקס, חלוצה השמאלי המצויין של קניה, היה משחק קבוצתו חלש מדי. הוא לקח את העניינים לרגליו כאשר פרץ בסערה לבדו, לא זכה לסיוע ממשי, אבל הוכתר כ"שחקן היכול לשחק בכל קבוצה". עודד אותו ואת חבריו מלח אחר מאותה אניה שהיה שרוי כל העת במצב רוח מרומם ב"יותר, לחם, בקולו, יחידו כנגד קריאות חסידי חיל הים: "קדימה קניה!" "לחצו עליהם!" צעק.

המזור שבדבר היה שקריאות אלה באו דוקא בעת שהשער הבריטי היה מותקף ללא הרף.

למרות הירידה - התענינות

באנגליה, לפני כמה מאות שנה, בעט אדם אלמוני בחפץ עגלגל מלא סמרטוטים, ניסה, לשם ספורט, לבדוק את יכולת רגליו.

מאותו יום הפך האי הבריטי למולדתו של המשחק האהוד ביותר בעולם. המשחק: כדורגל. לגלגנות (לראשונה) של השכנים האירופאים לא מנעה מהם הידבקות במחלת המשחק המלהיב. הם אימצוהו, הפכו ברבות הימים מתלמידים רעים למורים מדופלמים. האנגלים, ששלטו עד כה בכיפה, הוכרחו להודות כי בעשרים השנה האחרונות פותח המשחק בממדים מדהימים בארצות דרום אמ"ר ויקה ובמרכז אירופה. למקומות אלה נאלצו לבסוף לשלוח את משקיפיהם כדי ללמוד את

אליפות

התשבץ

1953

התשבץ הגיאוגרפי

מאורן: (1) הציאי שהשווה לחבת אבק-שריפה. (4) מדינה אמריקאית שתושביה נאשמו בשנעון-גזלות. (8) כובש צרפת הצמיחה (10) עיר צרפתית. לשעבר בית הרוכס מלונרונגיה. (12) מונ האויר בקוטב ה"דרומי. (13) נמל אירלנדי. (16) אוניברסיטה אמריקאית מפורסמת. (17) רוב ארצות העולם מאוגדות בו. (19) העושר של קנדה ואוקראינה. (20) מקום בעבר הירדן. (21) בנללה התפרסמו מכה וירושלים. (23) נמצא פעם במדבר סיני. (24) עיר בפולין הצפונית. (26) עיר צפון אמריקאית (ר"ת). (27) המלך פארוק ברח מארמון אל"ת. (29) נקבעת בעיר ג'ניוויץ' האנגלית. (31) קדם ל"נין בשם עיר רוסית. (33) דגהר העוצר את המפציצים בקוריאה. (35) מרבית שטח כדור הארץ. (36) חלק מן הפרציה של מאלאיה. (38) נודל שלחמו עליו בקוריאה. (39) עיר הודית. (41) מרכז אינדונסיה. (43) עיר מישק הרולטה, בעלת הים התיכון (הצי שני). (44) ראש הממשלה הצרפתי (לפחות בשעת חיבור ה"תשבץ).

	7	6	5	4		3	2	1	
11			10		9				8
	16			15		14	13		12
		20			19		18		17
						22	21		
									24
28			27				26		25
	34	33		32		31		30	29
			37				36		35
				42	41			40	39
									43

מאורן: (1) מחוז הודו-לשעבר בברית המועצות (הצי ראשון). (2) סוג אדמה. (3) בנללו ותפרסמה סטאלינגראד. (5) מחוז באנגליה. (6) על נדתינו שוכנת פרוי (במבטא צרפתי). (7) שמו הפרטי של האדם ש"נתן את שמו לרוסיה. (8) הייצוא העיקרי של אי הודו המערבית. (9) מדינה מוסלמית. (11) המקום בו נפגשו גדולים. (14) מרכז תעופת במרחב. (15) עיר-נמל אמריקאית (הצי השם). (18) עיר סעודית. (20) שבט במדבר לוב. (22) סיאם. (23) חסר במדבר סהרה. (25) האיש שניסה למסור את בנדאד להיטלר (שם פרטי). (28) עיר זודית, בקרבת בומביי. (30) שבט ששכן מ"דרום לישראל. (31) על שמו נקראת מדינה אמריקאית. (32) עיר צרפתית. (34) עיר פאקיסטאנית. (36) חיה אפריקאית ואסיאתית. (37) תכונה טופוגראפית. (40) מהותו של הקלימינג'רו. (42) מהותו של ג'נינג'ר.

תלוש גמי' 5

השם

הכתובת

15 העולם הזה 796

כה אומר דידיה

לא יבין זאת

גבר

עם בקר בצה גאולה,
שבתו חוטים ומחט.
בשלל-צבעים, כלי-כלה,
קורצת וזורחת,
נצכה תלבשת מעלה
מפה הדים של נחת.
— עם בקר בצה גאולה
ורות בחיל עמדה מולה,
קורנת ופורחת.

את רות הזמינו למסכה
ליום ששי בערב
פגישת רעים, עוגות, רבה,
וסנדוויצים קטרי.
גם ליקר שמשך לפה,
גם בקנדי לתפארת.
— את רות הזמינו למסכה;
ולמזמין, היתה סבה —
(יש אפשרות אחרת?)

עמה בקרץ-פלפלי,
(למרות שאין פקוח)
במקום עוגות אוכלים קלי,
גם זאת אחר מקום.
— הורד מהתקציב רק ליי,
והוא יפול ברוח.
עמה, בקרץ-פלפלי —
לפה של רות הבה-חלי,
יפעם ולא ינוח.

בא יום הנשף האמור,
וכבר הגיע ערב.
ורות, נמרה כל מניקור
ומוכנה לדריך
פתאום ... הופיעה לבקור
תילת מהדרת,
ובחניכה חיוך עצור
הגישה לה אנרת.
ורות קראה בה אות באות:
"אבלתי צו לעתודות —
ובקשר למסכה המהדרת,
גלף בפעם אחרת."

שבוע קדם נדדה
שנתה מבין עיניה.
שבוע קדם, כל דודה
תמרה באין מוגע:
"סטרפלם" ישן, "קלוש" בלי מידה,
ונתר מקמניה.
שבוע קדם נדדה
חפשה, בקשה, פשטה ידה,
ועצב על פניה.

אחר, גיסו ידי האם
ויד שכנה בת-חיל.
לתפור, לגזור ולתאם
בופים על שרווליים,
תכנון זוית הדיקולטה
וארץ השוליים.
אחר גיסו ידי האם —
— אפה אלוה! התראה
שקודים כך כל הליל?

בזמן אחר, אפשר היה
למצוא פרות-אדרת.
וחיש מהר בלי שהיה
לרוץ אל תמופת...
בזמן אחר, אין בעיה
הן יש ממון בטרטו!
— בזמן אחר אפשר היה
לפתור את כל המשוניה,
בחנויות הקרת.

